Memòria 2014

Servei d'Atenció a Homes per la promoció de relacions no violentes (SAH)

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ 3
1.1. Definició del servei 4
1.1.1. SAH-Terapèutic: 4
1.1.2. SAH-Prevenció: 7
2. SAH TERAPÈUTIC: DADES D'ATENCIÓ 8
2.1. Persones ateses 8
4.2. Canal d'entrada 13
4.3. Unitats d'atenció 14
4.4. Derivacions 16
2.5. Perfil de les persones ateses 18
2.5.1. Perfil dels homes 18
2.5.2. Perfil de les dones 29
2.6. Coordinacions i treball en xarxa 33
2.6.1. Assessorament a professionals 33
3. SAH-TERAPÈUTIC: METODOLOGIA 34
3.1. Metodologia de treball individual 34
3.2. Metodologia de treball grupal 36
3.3. Metodologia dels seguiments 41
3.3.1. Recerca sobre l'efectivitat dels tractaments 42
4. SAH-PREVENCIÓ: El PROJECTE "CANVIEM-HO" 44
4.1. Desenvolupament general 44
4.2. Dades de funcionament 45
4.3. Accions de sensibilització 51
4.4. Accions d'aprofundiment 55
4.4.1 Projecte "Canviem-ho al PASSIR" 56
4.4.2. Circuit Barcelona Contra la Violència Vers les Dones 58
4.4.3. Projecte de Prevenció de violència masclista als CRAE i CA 59
4.4.4. Recurs pedagògic : "Masculinitat(s)" 61
4.4.5. El Projecte Canviem-ho als Serveis Penitenciaris 62
5. CONCLUSIONS 67
5.1. SAH Terapèutic 67
5.2. SAH-Prevenció: Projecte Canviem-ho 69

1. INTRODUCCIÓ

El **Servei d'atenció a homes per a la promoció de relacions no violentes** (SAH) és un servei ambulatori d'àmbit de ciutat, de titularitat municipal i d'atenció específica a homes que exerceixen o han exercit violència masclista en el si de la parella, violència que afecta també als seus fills i filles. També realitza actuacions de sensibilització i prevenció de la violència masclista, adreçades especialment a la població masculina - per tal de fomentar nous models de masculinitat alternatius als models de masculinitat tòxica -, així com tasques d'assessorament a professionals de la xarxa pública i privada de la ciutat així com participar en el Circuit Barcelona contra la violència vers les Dones.

El servei es va crear l'any 2005 com a SAHM (Servei d'Atenció a Homes que Maltracten) vinculat al SAN (Servei d'Atenció a Nenes i nens), com un servei d'atenció complementari al que llavors era el servei específic d'atenció a dones que estaven vivint situacions de violència de gènere, l'EAD (Equip d'Atenció a les dones), - en l'actualitat, SARA (Servei d'Atenció, Recuperació i Acollida) -, fins l'any 2011 que es va reestructurar com un servei independent amb el nom actual: Servei d'atenció a homes per a la promoció de relacions no violentes (SAH).

L'accés al SAH és possible al carrer Garcilaso 23-27 de Barcelona, dins el següent horari:

	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
MATI	9h a 14h	9h a 14h	9h a 14h	9h a 14h	9h a 14h
TARDA	15h a 20h	15h a 20h	15h a 20h	15h a 20h	

Els fets més rellevants d'aquest any 2014, han estat:

- El trasllat del servei a un equipament municipal: al seu inici, l'any 2005, el servei es va ubicar a la seu de l'entitat gestora, la Fundació IRES – al carrer Àlaba 61 -, fins que al maig de 2014 va ser traslladat a un equipament municipal, al carrer Garcilaso 23-27, - al districte de Sant Andreu -, l'antiga seu de l'EAD.

- El creixement d'homes que fan demanda al SAH ha sigut significatiu respecte a 2013, i això ha motivat l'ampliació d'hores de professionals, per evitar llistes d'espera i facilitar l'accés dels homes al servei. S'han ampliat, doncs: hores de professionals de psicologia (tant per l'atenció de tractament a homes, com per la prevenció, com per la recerca), hores de professionals de psicologia per a les dones que s'atenen com a parelles o ex-parelles, i també hores de professionals per atendre la recepció en un horari més ampli. Al 2014 s'han ampliat també les hores de professional de la prevenció, assignades al Projecte Canviem-ho.

- A finals de 2014 s'amplien també les línies d'intervenció al SAH, ampliació que va en paral·lel a la que s'ha donat també al SARA:
    - Intervenció amb els homes com a pares d'infants atesos al dispositiu municipal d'atenció a la violència masclista.
    - La intervenció amb nois adolescents – de 12 a 17 anys - que exerceixen violència masclista vers la seva parella o ex-parella.
- Pel que fa a la prevenció, cal destacar la realització – conjuntament amb el CIRD - d'un recurs pedagògic on-line sobre **Masculinita(s),** adreçat a homes adults i joves, i a professionals que fan intervenció grupal de prevenció i sensibilització en temes com salut, afectivitat i sexualitat, violència masclista, coresponsabilitat, etc.

1.1. Definició del servei

El servei es divideix en dues gran àrees d'actuació:

1.1.1. SAH-Terapèutic:

1.2. Intervenció amb homes adults que exerceixen violència:

Aborda:

- ✓ La situació de l'home que vol fer canvis personals per deixar d'utilitzar la violència i millorar la seva relació amb la parella i/o la família.
- ✓ La situació de la dona que ha viscut la violència masclista com a parella o ex-parella de l'home usuari del servei.

Col·lectius amb qui intervé:

- ✓ Tots els homes majors de 18 anys que viuen o treballen a la ciutat de Barcelona, que exerceixen o han exercit violència masclista vers la seva parella, sense discriminació per edat, estat de salut física i mental, discapacitat, situació legal, orientació sexual i/o procedència.
- ✓ Dones que son parelles o ex-parelles dels usuaris del servei.

Pel que fa als requisits d'accés al servei, els homes han de:

- ✓ Viure o treballar al municipi de Barcelona.
- ✓ Tenir una situació actual de violència masclista o que persisteixin els efectes de la violència exercida anteriorment.
- ✓ Han d'accedir voluntarietat del tractament: aquest no pot estar vinculat a beneficis secundaris.

Pel que fa a la intervenció terapèutica, el SAH ofereix un espai de reflexió als homes per poder:

- Identificar i reconèixer els comportaments i les actituds violentes.
- Assumir la responsabilitat dels actes violents i les conseqüències que tenen.
- Comprendre per a què fan servir la violència.
- Conèixer el procés de la violència masclista.
- Trobar alternatives no violentes en les seves relacions.

La metodologia del SAH amb els homes usuaris es fa a través de:

- Intervenció individual: té per objectiu valorar la situació, oferir una ajuda personalitzada, i complementar el tractament grupal, quan calgui.
- Intervenció de tractament grupal on es facilita un treball biogràfic sobre els rols i els models d'home i de dona, es treballen la millora de l'autoconeixement, la identificació i l'expressió d'emocions, la resolució no violenta dels conflictes, la comunicació, l'empatia, l'autoestima, etc.

I s'organitza en fases:

I. Fase d'acollida i informació

II. Fase de tractament

III. Fase de seguiment

1.3. Intervenció amb les dones parelles o ex-parelles dels usuaris del servei:

El servei s'adreça a les parelles i o ex parelles dels homes atesos en tractament – amb el consentiment de l'usuari, i garantint sempre la confidencialitat – per tal de:

- Oferir a les parelles o ex-parelles un espai de contenció i conscienciació sobre la situació de violència viscuda.
- Informar-les sobre el servei, i el tractament psicoterapèutic de l'home.
- Valorar el risc a curt termini de la situació de violència que estan vivint.
- Oferir suport i acompanyar-les en la derivació als recursos per a la recuperació de la violència viscuda, mitjançant derivació als serveis específics del dispositiu municipal d'atenció a dones en situació de violència masclista.
- Contrarestar qualsevol intent d'un ús manipulador que els homes puguin fer respecte a l'assistència al servei.

El servei contacta amb les parelles o ex-parelles, sempre que aquestes ho vulguin fer voluntàriament, quan l'usuari està: en la fase d'acollida, en la fase de tractament, i en la fase d'avaluació i seguiment.

Dins el SAH-Terapèutic al 2014 s'han obert dues línies noves d'intervenció:

1.4. Intervenció amb homes que exerceixen violència, com a pares:

Al 2014 s'ha començat a intervenir conjuntament amb el SARA, per l'exploració de la relació dels pares d'infants atesos dins el dispositiu municipal d'atenció a la violència masclista amb els seus fills i filles, per tal de valorar l'impacte que ha tingut la violència en els infants, i per oferir a l'home una intervenció de tractament, si cal.

Un cop es realitzen les sessions d'exploració, - que estan establertes, per protocol, 3 sessions en total -, el SAH proposa a cada pare una intervenció – individual i/o grupal - que faciliti a l'home un procés de canvi i contribueixi a millorar el vincle amb els seus fills i filles.

1.5. Intervenció amb adolescents i joves que exerceixen violència:

Aquest tipus d'intervenció s'introdueix per primer cop al Servei d'Atenció a Homes per la promoció de relacions no violentes (SAH) a finals de 2014, com a complementació de la intervenció que s'inicia amb noies adolescents – de 12 a 17 anys - que estan vivint situacions de violència masclista en el si de la parella, des del dispositiu municipal d'atenció a situacions de violència masclista.

D'aquesta manera, s'ofereix un espai proper i d'escolta activa on els adolescents poden explorar l'origen de les dificultats en les seves relacions afectives per a comprendre els motius i conseqüències de la violència, per poder elaborar-la i construir eines alternatives per resoldre els conflictes.

La intervenció individual proposada als nois adolescents s'adapta a les seves necessitats, mostrant flexibilitat pel que fa als horaris i lloc de realització de les entrevistes. I a més d'una intervenció individual, s'ofereix també als adolescents i joves una intervenció grupal de tractament, que inclou temàtiques com ara: els rols de gènere en la parella, l'amor romàntic, la violència masclista i estereotips de gènere, models relacionals alternatius a la violència, etc.

1.1.2. SAH-Prevenció:

La línia de prevenció del SAH es concreta en el Projecte Canviem-ho: iniciativa pionera a Catalunya, dirigida a prevenir la violència masclista i promoure la conscienciació, la participació i la implicació dels homes en l'equitat de gènere. Té la voluntat de promoure accions específiques adreçades als homes per a que se sumin i es comprometin, de forma activa i juntament amb les dones, en l'assoliment d'una societat més justa i igualitària a través del foment de valors, actituds, comportaments i relacions de respecte i de cura.

El Projecte Canviem-ho es dirigeix a la població en general interessada en les masculinitats alternatives, i de forma especial als homes. Però també s'adreça als i a les professionals dels diferents serveis de la xarxa assistencial pública i privada, les entitats i teixit associatiu de la ciutat que necessitin un suport o assessorament en aquesta línia.

Aborda:

- ✓ La situació dels homes de la ciutat que – tant a nivell individual com comunitari – es vulguin involucrar en accions de sensibilització i prevenció de la violència masclista.
- ✓ La situació dels serveis – prioritàriament de la xarxa pública – o entitats i associacions de la ciutat que vulguin adaptar els seus programes i les seves intervencions per aconseguir i/o millorar la incorporació dels homes als mateixos.
- ✓ La situació de les persones professionals dels serveis assistencials i educatius de la ciutat que vulguin millorar la seva formació i capacitats per tal d'atendre els homes als seus serveis, de forma específica, tot incorporant la perspectiva de gènere.

Col·lectius amb qui intervé:

- ✓ Homes a nivell individual, grups d'homes, i ciutadania en general.
- ✓ Associacions i grups del teixit associatiu de la ciutat de Barcelona.
- ✓ Professionals de la xarxa assistencial pública i privada de la ciutat de Barcelona.

2. SAH TERAPÈUTIC: DADES D'ATENCIÓ

2.1. Persones ateses

Sol·licituds d'atenció

Aquest 2014, s'ha produït un increment substancial en el nombre total de sol·licituds d'atenció, passant de les 85 rebudes el 2013, a les 103 sol·licituds d'atenció d'aquest any. En la seva totalitat han estat realitzades per part de l'usuari, encara que el canal d'entrada continua sent variat i amb una forta presencia d'informacions fetes per professionals d'altres serveis.

Via	2014	%	2013	%
Telefònica	83	80,58%	61	71,76%
Presencial	19	18,45%	22	25,88%
E-mail	1	0,97%	2	2,35%
TOTAL	103	100,00%	85	100,00%

El canal més habitual de comunicació amb el servei es el telèfon, produint-se un 80% de les sol·licituds d'atenció per aquesta via (83 de 103), seguit de la visita presencial de l'usuari, que ocupa un 19% del total de sol·licituds. Només 1 usuari va fer la demanda d'atenció mitjançant el correu electrònic. En comparació amb les dades de l'any 2013 les sol·licituds via telefònica han suposat un 9% més, les presencials has disminuït un 8%, i les produïdes per e-mail han passat de 2 a 1 usuari.

Un altre indicador que no ha variat pràcticament es el que fa referència al nombre de sol·licituds d'atenció que s'ajusten o no als criteris del servei. Només 9 de les 103 sol·licituds incomplien algun dels requisits obligatoris, el que representa un 8.74% del total, sent aquesta dada quasi idèntica a la de l'any 2013. La major part es donen per persones que no viuen ni treballen a Barcelona (4 al 2014, 44% del total, per 1 al 2013, 14.29% del total). Els altres indicadors han variat entre +1 (malaltia mental o toxicomania) i -2 dificultats lingüístiques.

Homes i dones atesos

L'any 2014 ha suposat un augment significatiu de les persones ateses pel SAH. En total, 137 homes i 70 dones han sigut atesos de manera presencial el que suposa un augment del 21,24% i 27,27% respecte el 2013, el que dona un total de 207 persones ateses presencialment (17% més que el 2013). Els usuaris atesos de manera telefònica han disminuït en un 27% en el cas del homes

(de 29 al 2013 als 21 en el 2014) i han augmentat en el cas de les dones en un 187,50% (de les 16 del 2013 a les 46 del 2014).

Del total d'homes atesos presencialment, s'ha intervingut amb el 51.09% de parelles o ex-parelles. La resta, o be no ha hi havia cap contacte per part de l'home, o be, un cop contactada pel servei, no ha volgut cap intervenció en el dispositiu municipal d'atenció a situacions de violència masclista.

NOMBRE ATENCIONS AL SAH	2014	2013	Diferència 2013-2014
Homes atesos presencialment	137	113	21,24%
Homes atesos telefònicament	21	29	-27,59%
Subtotal homes	158	142	11,27%
Dones ateses presencialment, com a (ex)parelles dels homes atesos	70	55	27,27%
Dones ateses telefònicament, com a (ex)parelles dels homes atesos	46	16	187,50%
Subtotal dones	116	71	63,38%
TOTAL	274	213	28,64%

Evolució de les atencions per anys

NOMBRE ATENCIONS	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Diferència 2013-2014
Homes atesos presencialment	77	103	100	98	114	99	113	137	21,24%
Homes atesos telefònicament	32	39	21	27	23	17	29	21	-27,59%
Subtotal homes	*109*	*142*	*121*	*125*	*137*	*116*	*142*	*158*	11,27%
Dones ateses presencialment, com a (ex)parelles dels homes atesos	19	15	43	42	45	61	55	70	27,27%
Dones ateses telefònicament com a (ex)parelles dels homes atesos	-	-	6	12	3	15	16	46	187,50%
Subtotal dones	*19*	*15*	*49*	*54*	*48*	*76*	*71*	*116*	63,38%
TOTAL	128	157	170	179	185	192	213	274	28,64%

Pel que fa a l'evolució interanual, la tendència és irregular, però clarament en augment des de 2013, especialment pel que fa a les persones ateses presencialment. En el cas de les dones, augmenten els dos indicadors: tan la intervenció presencial, com via telefònica.

Altes i baixes de les persones ateses:

En referències a les altes d'usuaris realitzades en el servei, comentar que en el cas dels homes, han augmentat un 32% respecte de l'any 2013 i només hi ha hagut 2 re-obertures d'usuaris que han tornat a adherir-se al servei. En referència a les (ex) parelles del homes usuaris, ha hagut també més presència, amb un augment del 17% respecte de l'any passat.

ALTES		2014	2013	Diferència 2013-2014
ALTES HOMES	NOVA ALTA	79	53	32%
	RE-OBERTURA	2	6	-66%
	TOTAL ALTES	81	59	27%
ALTES DONES	NOVA ALTA	45	37	17%
	RE-OBERTURA	0	0	0
	TOTAL ALTES	45	37	17%

Motius de les baixes

Baixes homes	2014	%	2013	%	dif
Finalització del procés	10 (+80%)	17,86%	2	5,41%	12,45%
Abandonament fase acollida	26 (+57%)	46,43%	11	29,73%	16,70%
Abandonament fase tractament	18 (=)	32,14%	18	48,65%	-16,51%
Abandonament fase seguiment post 1	1 (-33%)	1,79%	3	8,11%	-6,32%
Abandonament fase seguiment post 6	0 (-100%)	0,00%	2	5,41%	-5,41%
Abandonament fase seguiment post 12	1 (=)	1,79%	1	2,70%	-0,92%
Abandonament fase seguiment post 24	0 (=)	0,00%	0	0,00%	0,00%
TOTAL	56 (33%)	100,00%	37	100,00%	

També s'ha produït un augment en el nombre de baixes dels homes que acudeixen al servei a l'any 2014 (33%), però proporcional al augment d'altes realitzades al servei (32%). Concretament, cal destacar l'augment del 12% de casos que han completat el procés sencer (tant el tractament terapèutic com els 4 seguiments establerts) del total de baixes, sent un augment en nombres absoluts del 80% respecte la mateixa dada de l'any passat. En referència a la resta de dades, es significatiu l'augment del 17% de baixes produïdes a la fase d'acollida, tot i que es produeix un descens de les baixes en la resta de fases de tractament i seguiment, sent destacable el descens dels abandonaments en la fase de tractament (16%). Amb aquestes dades es pot inferir que hi ha una major adherència als tractaments dels usuaris un cop superen la fase d'acollida.

Atencions per fases d'intervenció

A continuació passem a desglossar les dades relatives a totes les unitats d'atenció. Cal destacar que el nombre total d'homes atesos a la fase d'acollida durant el 2014 ha estat de 101, un 25% més de casos respecte del 2013.

HOMES ATESOS PER FASES		2014	2013	Diferència 2013-2014
ACOLLIDA		101	75	25%
TRACTAMENT	INDIVIDUAL	40	63	-36%
	GRUPAL	37	30	18%
	INDIVIDUAL I GRUPAL	9	13	-30%
SEGUIMENT		40	27	32,50%

Respecte dels homes atesos en les diversos tipus de tractament a l'any 2014 s'han ates 40 homes en tractament individual, 9 homes en tractament mixt i 37 homes han realitzat sessions d'intervenció grupal. Per tant, es redueix el nombre de persones que han fet tractament individual, però s'incrementen el de persones que han fet la intervenció grupal, respecte de l'any passat. En el cas dels seguiments, es produeix un augment del 32% d'homes atesos en aquesta fase al 2014, passant de 27 al 2013 a 40 al 2014. Amb aquesta dades es conclou que s'aconsegueix fidelitzar més als homes que arriben al servei per primera vegada respecte l'any passat i així mateix augmentar el nombre d'homes que assisteixen a teràpia grupal.

En el cas de les dones, també s'evidencia l'augment de seguiments coherent amb el nombre de seguiments d'homes.

Homes atesos com a pares

L'abril de 2014 s'aprova a la Direcció del Programa de Dona el primer document sobre els "*Criteris d'exploració amb el pare en situacions de violència masclista que afecten a infants i/o adolescents*", i sobre aquest document comença a funcionar – conjuntament amb el SARA - el programa sobre parentalitat i violència al SAH. En un primer moment es fa una revisió sobre els usuaris que estan acudint al SAH o ja han acudit recentment i són pares, per després començar a posar el focus en aquells homes que des del SARA pensen que seria necessari explorar, ja que des d'aquell servei estan intervenint amb les seus fills o filles, a partir de la intervenció amb la mare.

A partir d'aquí, s'han obtingut les següents dades:

2. S'inicien les exploracions per sol·licitud des del SAH a 3 pares; d'aquests, un ha iniciat l'exploració, l'ha finalitzat i es troba en seguiment, un no va arribar a formalitzar la sol·licitud i un tercer es troba a l'espera que el SARA assigni un referent pels infants.

3. Per proposta des del SARA s'ha contactat amb 9 usuaris, dels quals només 1 havia rebut atenció al SAH i els altres 8 mai havien estat atesos al SAH. En tots 9 casos la mare havia consentit la participació del SARA, en cap cas s'ha realitzat l'exploració en solitari per part del SAH ja que no s'ha proposat cap exploració en que la mare no volgués que el SARA no hi participés. Dels 9 casos proposats pel SARA han completat l'exploració entre 2014 i principis de 2015 un total de 6, 1 més està en procés d'exploració, un no l'acabat realitzant per impossibilitat de desplaçar-se a Barcelona per motius econòmics, i el darrer no l'ha acabat per estar el cas en estudi per part de la DGAIA.

4. Del total de 12 homes que s'han contactat l'any 2014 per realitzar una exploració amb el pare en situacions de violència masclista que afecten a infants i/o adolescents, 5 (dels 6 que han finalitzat l'exploració) han acceptat rebre indicacions per part del SAH i es troben en seguiment a l'espera de que s'iniciï el grup sobre parentalitat i violència.

Adolescents i joves

En quan a la intervenció amb els nois adolescents que estan exercint violència o relacions abusives vers les seves parelles adolescents, ateses pel dispositiu municipal d'atenció a la violència masclista, el servei es troba en la primera fase d'articulació i difusió del servei entre els i les professionals dels serveis assistencials i educatius de la ciutat, així com entre els propis adolescents.

4.2. Canal d'entrada

Els homes poden arribar al servei per iniciativa pròpia, o be, per derivació de professionals d'altres serveis.

PER INICIATIVA PROPIA	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
TRÍPTICS	17	62,96%	32	74,42%	-11,46%
WEB	9	33,33%	10	23,26%	10,08%
GUIES	1	3,70%	0	0,00%	3,70%
TELÉFONS D'INFORMACIÓ	0	0,00%	1	2,33%	-2,33%
TOTAL ACCÉS PER INICIATIVA PROPIA	27	100,00%	43	100,00%	

En total, 27 usuaris van apropar-se al SAH per iniciativa pròpia bàsicament gràcies a la informació de tríptics (62.9%) i web (33.3%). 1 usuari va venir gràcies a la informació registrada a guies. Aquests 27 usuaris suposen un 37% menys del total que l'any 2013.

PER DERIVACIÓ PROFESSIONAL	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
PIAD	1	1,32%	2	4,76%	-3,45%
SARA	0	0,00%	2	4,76%	-4,76%
OAVD	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
OAC	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
IRES	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
SERV.ESPECIALITZATS EN VIOLÈNCIA	2	2,63%	0	0,00%	2,63%
ASSOCIACIONS	2	2,63%	3	7,14%	-4,51%
SERVEIS D'IRES	1	1,32%	0	0,00%	1,32%
CENTRES PENITENCIARIS	9	11,84%	3	7,14%	4,70%
SERVEIS SOCIALS	18	23,68%	10	23,81%	-0,13%
CSMA	6	7,89%	5	11,90%	-4,01%

CAP Salut	14	18,42%	8	19,05%	-0,63%
CAS	2	2,63%	1	2,38%	0,25%
MOSSOS D'ESQUADRA	14	18,42%	3	7,14%	11,28%
JUTJATS	1	1,32%	2	4,76%	-3,45%
PROFESSIONALS PRIVATS	0	0,00%	2	4,76%	-4,76%
ALTRES	6	7,89%	1	2,38%	5,51%
TOTAL DERIVACIONS	76	100,00%	42	100,00%	

L'anàlisi del canal d'entrada de les sol·licituds d'atenció, ens indica que 76 de les 103 sol·licituds totals rebudes aquest 2014 venen motivades per la informació directa d'un professional, un increment considerable respecte a les 42 de l'any anterior (+44%). Destaquen especialment l'increment dels casos que arriben al nostre servei per la informació de centres penitenciaris (6 més que al 2013) i mossos d'esquadra (11 més que el 2013). Les sol·licituds produïdes per la informació de serveis socials han augmentat en 8, però en nombres relatius es manté el mateix percentatge, en torn al 24% del total.

4.3. Unitats d'atenció

Sessions individuals

Pel que fa les visites realitzades al llarg de l'any 2014, destaca un augment considerable de tots els indicadors respecte del 2013, sent aquest augment globalment d'un 25%. El nombre de visites de fase d'acollida ha estat d'un 23% superiors, de tractament individual d'un 30% i de seguiment d'un 15%. Aquest augment a totes les fases es deu a l'augment del numero d'usuaris totals atesos al llarg del 2014, que motiva un increment substancial de visites a totes les fases.

En el cas de les (ex)parelles, també han augmentat tots els indicadors referents al numero de visites respecte l'any 2013, tant en fase d'acollida (12%) com sobretot pel que fa a les visites de seguiments, amb un 56% més de visites realitzades, sent en global un ascens del 26%.

Homes: visites realitzades, desglossat per fases d'intervenció

		2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
VISITES REALITZADES	NOMBRE VISITES ACOLLIDA	281 (+23%)	53,63%	215	55,13%	-2%
	NOMBRE VISITES TRACTAMENT INDIVIDUAL	189 (+30%)	36,07%	132	33,85%	2%
	NOMBRE VISITES SEGUIMENT	54 (+15%)	10,31%	43	11,03%	-1%
TOTAL VISITES HOMES		524 (+25%)		390		

Dones: visites realitzades, desglossat per fases d'intervenció

		2014	%	2013	%	Dif 2013-2014
VISITES REALITZADES	NOMBRE VISITES ACOLLIDA	51 (+12%)	67,11%	45	80,36%	-13,25%
	NOMBRE VISITES SEGUIMENT	25 (+56%)	32,89%	11	19,64%	13,25%
TOTAL VISITES DONES		76 (+26%)	100,00%	56	100,00%	

Sessions grupals

	2014	2013	Diferència 2013-2014
Nombre de grups realitzats	5	5	
Nombre de sessions realitzades grup	89	87	2,24%
Nombre d'usos mensuals usuaris grup	374	304	18,71%

En referència als grups realitzats a l'any 2014, es percep també un augment del 18% dels usos anuals, respecte de l'any 2013. La resta de dades es mantenen perquè el numero de sessions i de grups són els mateixos.

En el 2014, s'han portat a terme cinc grups d'homes (G22, G23, G24, G25 i G26), dels quals, dos s'havien iniciat el 2013 (G22, G23) i han finalitzat el primer i segon trimestre del 2014 (respectivament).

En el primer trimestre de 2014, es va iniciar el G24 el qual ha finalitzat al tercer trimestre d'aquest mateix any. En el segon trimestre s'inicià el G25 que finalitza al primer trimestre de 2015 i per últim en el quart trimestre de 2014 es va iniciar el G26 que es preveu que acabi en el segon trimestre de 2015.

4.4. Derivacions

En aquest apartat parlarem de les derivacions realitzades, que inclouen un procés que té 4 fases:

- Detecció de la problemàtica de l'usuari/usuària que requereix tractar-se en un altre servei. Aquesta fase inclou també concretar amb l'usuari/usuària la voluntat de treballar aquesta problemàtica detectada.
- Informació a l'usuari/usuària del servei específic on pot treballar la seva problemàtica i dels passos que ha de seguir per a ser atès/atesa en aquest servei.
- Realització d'un informe o un protocol de derivació específic pel servei receptor que reculli informació de l'usuari/usuària i enviament d'aquest al servei on es deriva.
- Coordinació amb el centre receptor per confirmar l'acollida de la demanda d'atenció de l'usuari/usuària que hem derivat.

DERIVACIONS DEL SAH:	2014	2013	Diferència 2013-2014
HOMES			
OAC			
SERVEIS DE LA F.IRES	1	2	-50%
CENTRES PENITENCIARIS			
SERVEIS SOCIALS			
CSMA	1	0	100%
CAP Salut	1	0	100%
CAS			
MOSSOS D´ESQUADRA			
JUTJATS			

PROFESSIONALS PRIVATS			
ALTRES	4	0	100%
DONES			
PIAD	1	3	-66%
SARA	11	9	18%
OAVD			
SERVEIS ESPECIALITZATS EN VIOLÈNCIA	2	3	-33%
ASSOCIACIONS			
SERVEIS DE LA F.IRES			
SERVEIS SOCIALS			
ALTRES	1	0	100%
TOTAL DERIVACIONS	22	17	23%

Al llarg del 2014, s'han realitzat un total de 7 derivacions d'homes, i 15 dones, en total, un 23% més que l'any anterior. Majoritàriament, les derivacions han estat a serveis especialitzats en atenció a la violència, sent 11 dones derivades al SARA i 2 dones derivades al servei corresponent a la població on viuen (1 al SIAD de Badalona i l'altra al SIE del Baix Llobregat). D'altra banda, 1 dona ha estat derivada al PIAD del seu districte perquè no volia anar a un servei específic de violència masclista. Hi ha 1 dona ha estat derivada al Projecte Brúixola, que és específic per a dones immigrades i que també treballa temes de violència perquè no volia anar al dispositiu municipal.

Respecte a les derivacions que es realitzen de les parelles i/o ex-parelles, habitualment es fan quan s'atenen en primers contactes, ja que és concretament en aquesta fase quan s'explora el risc de les dones que són ateses. Durant el 2014 han estat ateses en primers contactes un total de 45 dones, de les quals 15 han estat derivades a un servei extern (com s'especifica en el paràgraf anterior), 26 dones ja estan rebent tractament en serveis específics de violència i 4 no volien rebre cap tractament. Cal senyalar que a les dones que no volen rebre tractament se les ha informat del Servei d'Atenció, Recuperació i Acollida (SARA) però no s'ha realitzat el protocol de derivació perquè elles no ho han autoritzat.

En resum, s'observa que les dones que han estat ateses en primer contacte el 2014, un 57'8% estaven rebent un tractament especialitzat, un 33'3% han estat derivades i només un 8'9% no volen rebre cap tractament. Comparant aquestes dades amb les de l'any 2013 veiem que disminueixen lleugerament les dones que no volen rebre tractament (que era un 11%).

2.5. Perfil de les persones ateses

2.5.1. Perfil dels homes

2.5.1.1. Característiques sociodemogràfiques bàsiques

Edat

Edat	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
18 a 25 anys	11	8,03%	10	8,55%	-0,52%
26 - 35 anys	35	25,55%	24	20,51%	5,03%
36 - 45 anys	55	40,15%	46	39,32%	0,83%
46 - 55 anys	26	18,98%	24	20,51%	-1,53%
56 - 65 anys	7	5,11%	7	5,98%	-0,87%
65 anys o +	3	2,19%	6	5,13%	-2,94%
Total	137	100,00%	117	100,00%	14.60%

Com en anys anteriors, la forquilla d'edat dels homes atesos ha estat àmplia, essent els usuaris més joves dos nois de 18 anys i el més gran un home de 78. Percentualment la distribució per franges d'edat mostra unes dades molt similars a les de l'any 2013, situant-se en la franja corresponent als homes situats entre el 36-45 com la franja amb majoria d'usuaris, un 40%. Finalment, destaca un petit ascens de la franja d'edat situada entre els 26-35 anys d'un 5% respecte del 2013, fet que reforça el caràcter preventiu del servei al tenir cada cop més presència la població d'edat jove.

País d'origen: comparativa espanyols – estrangers

Procedència	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Estranger	50	36,50%	49	41,88%	2,04%
Espanya	87	63,50%	68	58,12%	27,94%
Total	137	100,00%	117	100,00%	14,60%

El 2014 hi ha un 63,5% d'usuaris amb nacionalitat espanyola i un 36,5 % d'estrangers, molt semblant a les xifres del 2013, amb un increment del 27,94% de presència de població espanyola, respecte de l'any passat. Del total de 24 nacionalitats registrades diferents a la espanyola, la que compta amb més usuaris és la peruana amb 8 casos (16%) seguida de la marroquina, la colombiana i l'equatoriana, amb 4 casos (8%). Hi ha 10 casos de doble nacionalitat (20%).

Cal destacar que aquestes dades coincideixen amb les que ofereix l'Informe de condicions de vida de les dones de Barcelona 2013 en el que s'especifica que les nacionalitats majoritàries dels homes immigrants a Barcelona a l'any 2011 representaven les mateixes que les majoritàries al SAH (procedents de Perú, Marroc, Colòmbia, Equador).

Estrangers per països d'origen

Nacionalitat	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Japonesa	1	2,00%	1	2,04%	-0,04%
Armènia	1	2,00%	1	2,04%	-0,04%
Boliviana	1	2,00%	1	2,04%	-0,04%
Colombiana	4	8,00%	3	6,12%	1,88%
Cubana	1	2,00%	1	2,04%	-0,04%
Equatoriana	4	8,00%	12	24,49%	-16,49%
Georgiana	1	2,00%	1	2,04%	-0,04%
Marroquina	4	8,00%	3	6,12%	1,88%
Paraguaiana	1	2,00%	2	4,08%	-2,08%
Peruana	8	16,00%	9	18,37%	-2,37%
Ruandesa	0	0,00%	1	2,04%	-2,04%
Russa	0	0,00%	1	2,04%	-2,04%
Sueca	1	2,00%	1	2,04%	-0,04%
Xilena	1	2,00%	3	6,12%	-4,12%
Italiana	1	2,00%	1	2,04%	-0,04%
Pakistanesa	0	0,00%	1	2,04%	-2,04%
Uruguaiana	1	2,00%	1	2,04%	-0,04%

Tunisiana	1	2,00%	0		
Argentina	1	2,00%			
Veneçolana	2	4,00%			
Vietnamita	1	2,00%			
Polonesa	1	2,00%			
Panamenya	1	2,00%			
Mexicana	1	2,00%			
Portuguesa	1	2,00%			
Romanesa	1	2,00%			
Doble Nacionalitat	10	20,00%	6	12,24%	7,76%
TOTAL ESTRANGERS	50	100,00%	49	100,00%	

Estat civil

Estat civil	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Casat	49	35,77%	49	41,88%	-6,11%
Solter	43	31,39%	37	31,62%	-0,24%
Divorciat	7	5,11%	4	3,42%	1,69%
Separat	21	15,33%	18	15,38%	-0,06%
Parella de fet	15	10,95%	8	6,84%	4,11%
Altres	2	1,46%	1	0,85%	0,61%
Total	137	100,00%	117	100,00%	

Pel que fa a l'estat civil dels usuaris atesos al 2014, continua havent un predomini dels homes casats (35,77%) tot i que aquesta s'ha xifra s'ha reduït en un 6% respecte de l'any 2013. També es detecta un augment del 4% dels homes en situació de parella de fet respecte de l'any passat. La resta de dades es mantenen molt similars.

Aquestes dades difereixen respecte de les dades d'homes registrades a l'Informe de condicions de vida de les dones de Barcelona 2013, en el que 54,9% dels homes estan cassats i el 38,3% són solters.

Fills/filles

Homes	2014	%	2013	Diferència 2013-2014
Amb fills/filles	93	67,88%	83	70,94%
Sense fills/filles	44	32,12%	34	29,06%
Total	137	100,00%	117	100,00%

Edats dels fills/es

	2014			2013		
Edat	Filles	Fills	Total	Filles	Fills	Total
0 a 10 anys	40	49	89	32	39	71
11 a 15 anys	11	18	29	11	10	21
16 a 18 anys	5	4	9	5	3	8
Més de 18 anys	25	20	45	23	17	40
Total	81	91	172	71	69	140

En aquest apartat es torna a repetir aquest any, a l'igual que l'any 2013, el fet que malgrat només un 29% els usuaris conviuen amb els fills (i la parella), ens adonem que fins a un 68% són pares, un 3% menys dels homes atesos respecte del 2013. D'altra banda un 27% del fills són majors d'edat, si bé són majoria els fills i filles menors de 10 anys (52%), pràcticament igual que a l'any 2013.

Convivència

Convivència	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Parella	37	27,01%	34	29,06%	-2,05%
Ex-parella	2	1,46%	0	0	-
Parella i fills	36	26,28%	33	28,21%	-1,93%
Fills	3	2,19%	0	0	-
Parella i familiars	2	1,46%	0	0	-

Familiars	28	20,44%	20	17,09%	3,34%
Sol	17	12,41%	17	14,53%	-2,12%
Pis compartit	9	6,57%	8	6,84%	-0,27%
Altres	3	2,19%	5	4,27%	-2,08%
Total	137	100,00%	117	100,00%	

Pel que fa a la unitat de convivència, novament al 2014 la majoria dels homes atesos conviuen amb la parella (27,01%) o amb la parella i amb fills o filles (26,28%); la convivència amb la parella, per tant, representa un 53,29% dels homes atesos al servei. De la resta, un 12% viu sol i un 20% amb familiars. Només el 7% viuen en pis compartit amb altres persones.

Nivell d'estudis

Nivell d'estudis	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Estudis primaris	46	33,58%	38	32,48%	1,10%
Estudis secundaris	26	18,98%	17	14,53%	4,45%
Estudis superiors/universitaris	34	24,82%	33	28,21%	-3,39%
Formació professional	26	18,98%	24	20,51%	-1,53%
Sense estudis	5	3,65%	5	4,27%	-0,62%
Total	137	100,00%	117	100,00%	

Pel que fa al nivell d'estudis en la mostra d'usuaris del SAH, es pot comprovar com la mostra està molt repartida, a l'igual que el 2013 sense diferències significatives. El percentatge major d'usuaris, està ubicat a la franja de estudis primaris (33%), amb una diferència poc significativa respecte del percentatge d'homes que tenen estudis superiors (25%). Amb una mica menys de presència, hi són els usuaris que han fet formació professional (19%) i estudis secundaris (19%). Finalment, es dóna una mostra residual d'homes sense estudis (4%).

Es conclou per tant, que a la mostra dels usuaris del SAH, el nivell d'estudis no és una variable clau ni es pot relacionar amb l'ús de la violència per la seva variabilitat. En comparació al nivell d'estudis dels homes de la ciutat Barcelona, ens torbem xifres similars, amb petits matisos, com que la majoria dels homes de la ciutat tenen estudis de batxillerat o superiors (Informació extreta de l'Informe de condicions de vida de les dones de Barcelona 2013)

Situació laboral

Situació laboral	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Treballa	90	65,69%	71	60,68%	5,01%
Atur	38	27,74%	34	29,06%	-1,32%
Jubilat	7	5,11%	11	9,40%	-4,29%
Baixa laboral	2	1,46%	1	0,85%	0,61%
Total	137	100,00%	117	100,00%	

La situació laboral dels usuaris és molt similar a la de l'any 2013. S'ha produït un petit augment en el homes que treballen (del 61% a 2013 al 66% al 2014) i un lleuger descens del nombre de jubilats.

2.5.1. 2. Altres característiques

Situació judicial

Situació judicial	2014	%	2013	Diferència 2013-2014
Si te procés judicial	74	54,01%	50	42,74%
No te cap procés judicial	63	45,99%	67	57,26%
Total	137	100,00%	117	100,00%

Denúncies i motius de les denúncies

Denúncies	2014	%	2013	Diferència 2013-2014
Amb denúncia per violència de gènere	62	83,78%	42	84,00%
Amb denuncia per altres causes	12	16,22%	8	16,00%
Total	74	100,00%	50	100,00%

Al 2014 augmenta el percentatge d'usuaris en situació judicial (54%) respecte del 2013 (42%), amb una tendència contrària a l'any 2013, que s'havia produït un descens respecte del 2012. Aquest canvi de tendència es vincula a l'augment del numero d'usuaris que acudeixen al servei derivats per mossos d'esquadra. Malgrat aquest canvi de tendència, es manté el mateix percentatge d'usuaris en situació judicial que han estat denunciats per violència de gènere (84%).

Per altra banda, en 2014 es produeix un descens del 4% dels usuaris que han estat condemnats, respecte del 2013. Finalment, en la mateixa línia, es produeix un descens del 5% d'homes que tenen una ordre d'allunyament respecte de l'any passat.

Condemnes

Condemnes	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Amb condemna	28	37,84%	21	42,00%	-4,16%
Sense condemna	46	62,16%	29	58,00%	4,16%
Total	74	100,00%	50	100,00%	

Ordres d'allunyament en homes denunciats

Ordres d'allunyament	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Si	27	36,49%	21	42,00%	-5,51%
No	47	63,51%	29	58,00%	5,51%
Total	74	100,00%	50	100,00%	

Característiques psicopatològiques

Antecedents psiquiàtrics	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Si	65	47,45%	64	54,70%	-7,26%
No	72	52,55%	53	45,30%	7,26%
Total	137	100,00%	117	100,00%	

Consum de tòxics

Consum de tòxics	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Si	80	58,39%	60	51,28%	7,11%
No	57	41,61%	57	48,72%	-7,11%
Total	137	100,00%	117	100,00%	

En referència als antecedents psiquiàtrics, es pot apreciar, que es redueix el percentatge d'usuaris en un 7%, mentre que augmenta en la mateixa xifra el percentatge d'usuaris que consumeixen algun tipus de tòxics.

En tots dos casos estem davant de factors que si bé poden ser considerats de risc en cap cas mostren una relació directa de causa–efecte (consum/característica psicopatològica – major nivell de violència), ja que pràcticament hi ha la mateixa probabilitat de que es donin i de que no es donin en els usuaris del SAH.

2.5.1.3. Tipus i durada de la violència

Tipus de violència

Destaquem que a l'any 2104, La violència física i psíquica ha crescut un 6%. La resta de dades es mantenen similars, amb petits descens en els altres tipus de violències, com la violència sexual, que descendeix en un 2,94%.

Tipus de violència exercida	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Psíquica	49	35,77%	45	38,46%	-2,70%
Física i psíquica	85	62,04%	66	56,41%	5,63%
Física, psíquica i sexual	3	2,19%	6	5,13%	-2,94%
Total	137	100,00%	117	100,00%	

Durada de la violència

Duració de la violència	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Menys d'1 any	23	16,79%	18	15,38%	1,40%
1 a 3 anys	37	27,01%	37	31,62%	-4,62%
3 a 5 anys	27	19,71%	18	15,38%	4,32%
5 a 10 anys	26	18,98%	17	14,53%	4,45%
10 a 20 anys	16	11,68%	15	12,82%	-1,14%
Més de 20 anys	8	5,84%	12	10,26%	-4,42%
Total	137	100,00%	117	100,00%	

Igual que l'any 2013, al 2014 la major part dels casos van tenir una durada inferior als 5 anys (2013: 63% 2014: 63%), per tant continua tractant-se majoritàriament de casos poc cronificats en el temps, com és la tendència habitual del servei. De la resta d'indicadors, destaquem un descens del 4% dels homes que situen la durada de la violència en la franja de 1 a 3 anys i de més de 20 anys de durada, i l'augment del mateix percentatge dels homes ubicats en la franja de 3 a 5 anys.

2.5.1.3. Antecedents

Antecedents (familiars i amb anteriors parelles)

Violència amb altres parelles	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Si	55	40,15%	48	41,03%	-0.88%
No	82	59,85%	69	58,97%	+0,88%
Total	137	100,00%	117	100,00%	

Violència en famílies d'origen	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Si	99	72,26%	80	68,38%	+3,88%
No	38	27,74%	37	31,62%	-3,88%
Total	137	100,00%	117	100,00%	

A l'igual que l'any 2013, aquest gràfic ens mostra com el 60% dels homes que han acudit al SAH al llarg del 2014, és amb la primera parella o ex parella que han exercit la violència, o com a mínim, és el primer cop que són conscients d'haver-ho fet. Aquesta dada indica el caràcter preventiu d'aquest servei.

Pel que fa a la violència viscuda en la família d'origen, les proporcions es mantenen aproximadament, ja que l'any anterior un 68% reconeixien violència en la seva família d'origen mentre que enguany ens trobem que ho fan un 72% dels usuaris, si mes no es pot inferir que la tendència d'aquesta dada es al alça, respecte a anys anteriors.

2.5.1.4. Perfil diferencial

Les dades mostrades anteriorment sobre les característiques psicosocials dels homes que han acudit al servei durant el 2014, indiquen un any més l'heterogeneïtat de característiques, i per tant, la inexistència d'un perfil homogeni dels homes que maltracten a les seves parelles al nostre servei. Resultat que coincideix amb els obtinguts en els pocs estudis realitzats en l'estat espanyol (Sarasúa, Zubizarreta, Echeburúa, Corral, 1994; Fernández-Montalvo i Echeburúa, 1997, 2005; Echeburúa, Fernández-Montalvo i Amor, 2003; Bosch i Ferrer, 2005; Echeburúa, Fernández-Montalvo i Corral, 2008; Boira, 2008; Loinaz, Echeburúa i Torribia, 2010), així com dels obtinguts pels principals estudis internacionals (Holtzworth-Munroe, 2000; White i Gondolf, 2000; Gondolf i White, 2001; Cavanaugh i Gelles, 2005).

Malgrat tot, podem determinar una sèrie de característiques particulars i més habituals dels homes que assisteixen al nostre servei. Aquests resultats son parcialment similars als estudis amb homes que exerceixen violència i acudeixen voluntàriament a un servei d'atenció realitzats a l'estat espanyol (Boira, 2008; Fernández – Montalvo, 2011). De manera que si haguéssim de construir un primer perfil de l'usuari atès al SAH per haver exercit violència d'algun tipus sobre la seva parella o ex parella: pot o no tenir antecedents judicials (representa un canvi respecte a anys anteriors), seria un home entre 36 i 45 anys, de nacionalitat espanyola, casat o bé solter, amb fills/es menors de 10 anys, que treballa i té estudis obligatoris o universitaris.

Així doncs pel que fa la formació la majoria ha complert amb els estudis que són obligatoris en l'actualitat o amb els que ho eren en el moment de la seva escolarització, és a dir primaris i/o

secundaris. Tot i que gairebé una quarta part de la mostra del SAH té estudis superiors, fet que difereix en comparació al conjunt de mostres d'homes que exerceixen violència, tant en l'àmbit penitenciari (Echeburúa et al, 2003 i Fernández-Montalvo, 2005) com en el de condemnats a mesures penals alternatives (Fernández-Montalvo et al, 1997) o amb estudis d'homes denunciats (Echeburua et al, 2008).

Pel que fa a l'estat civil, els homes que acudeixen voluntàriament al SAH, estan casats en un percentatge més alt tot i que com a novetat aquest any 2014 els homes solters que acudeixen al SAH són gairebé tants com els casats.

Comparativament existeix també un elevat percentatge d'homes que conviuen només amb la parella (27%) o amb la parella i els fills/es (26%). Aquest fet pot reflectir que un dels principals motius, pels quals acudeixen al servei, és mantenir la parella i el contacte amb els fills.

En el tipus de violència reconeguda s'observa una disminució en termes relatius els casos de violència psicològica i un creixement dels que també exerceixen violència física superant aquests últims el 60% dels usuaris atesos, deixant com a xifra residual els casos en que també es reconeix algun tipus de violència sexual . Per tant en el perfil de l'usuari del SAH, afegirem que amb tota probabilitat ha exercit violència psíquica, que és força més probable que hagi exercit la violència física que no pas que no ho hagi fet (62%) i que en una probabilitat molt baixa haurà exercit alguna mena de violència sexual (2%).

Per últim en relació a la durada, fixant-nos en les dades de 2014, mostren una cronicitat relativa ja que el 63% (62% l'any 2013) expressa la voluntat de tractament abans dels 5 anys des de l'aparició de la violència, dades que diferencien el nostre usuari tipus d'altres serveis ambulatoris (Boira y Jodrá, 2010; Fernández-Montalvo, Echeburúa y Amor, 2005; Redondo, Graña y González, 2009), on s'observa un perfil d'edat més elevat. Potser perquè el nostre servei és dels pocs existents on la voluntarietat és un criteri d'inclusió o exclusió.

En resum, el perfil diferencial de l'home atès al SAH l'any 2014, diríem que és un home entre 36 i 45 anys, de nacionalitat espanyola, que viu en parella o amb parella i fills, aquests fills/es - convisquin o no amb ell - són menors de 10 anys i la mare pot ser la parella actual o una parella anterior. L'usuari treballa i té estudis obligatoris o universitaris. Usa la violència psicològica preferentment, en sis de cada deu casos la física i molt estranyament algun tipus de violència sexual, no fa més de cinc anys que es detecten situacions de violència.

2.5.2. Perfil de les dones

Tipus de relació amb l'usuari del servei

Tipus de relació	2014	%
Parella	49	70,00%
Ex-parella	21	30,00%
Total	70	100,00%

La majoria de les dones ateses presencialment al llarg de 2014, concretament un 70%, són parelles dels usuaris atesos. Només el 30% són ex-parelles en el moment de ser ateses al servei.

Tipus de contacte amb l'home

Contacte actual entre la dona i l'usuari	2014	%
Convivència	43	61,43%
Mantén relació sense convivència	20	28,57%
Esporàdic	3	4,29%
No hi ha contacte	4	5,71%
Total	70	100,00%

Coincidint amb el tipus de relació que mantenen amb l'usuari, el contacte que mantenen les dones amb els usuaris en la major part de casos és de convivència (un 61,4%), i un 29% mantenen contacte freqüent amb els homes usuaris encara que sense conviure-hi. Només en 4 casos (5,7%) no es manté cap mena de contacte i en 3 casos (4,3%) es manté un contacte esporàdic, bàsicament per a realitzar els intercanvis de règim de visites dels fills i filles en comú.

2.5.2.1. Característiques sociodemogràfiques bàsiques

Edat

Edat	2014	%
18 a 25 anys	2	2,86%
26 - 35 anys	15	21,43%
36 - 45 anys	34	48,57%
46 - 55 anys	12	17,14%
56 - 65 anys	0	0,00%
65 anys o +	7	10,00%
Total	70	100,00%

Com en el cas dels homes, la forquilla d'edat de les dones ateses presencialment ha estat àmplia, essent la dona més jove de 21 anys i la més gran de 65 anys. Percentualment, la majoria de les dones (un 49%) tenen una edat d'entre 36 i 45 anys.

Procedència

Procedència	2014	%
Estrangera	23	32,86%
Espanya	47	67,14%
Total	70	100,00%

Quant a la procedència de les dones ateses, la majoria (67%) són espanyoles mentre que només un 33% són estrangeres. Aquestes dades representen un 9,02% menys de dones estrangeres respecte al total d'homes estrangers atesos.

Procedència estrangeres	2014	%
Colòmbia	5	21,74%
Perú	3	13,04%
Bolívia	2	8,70%
Veneçuela	2	8,70%

Xile	2	8,70%
Argentina	1	4,35%
Equador	1	4,35%
França	1	4,35%
Itàlia	1	4,35%
Mèxic	1	4,35%
Pakistan	1	4,35%
Panamà	1	4,35%
República Dominicana	1	4,35%
Uruguai	1	4,35%
Total	23	100,00%

De les 23 dones estrangeres, 5 (21,7%) són colombianes, seguides de 3 peruanes (13%). Només en 2 casos són dones de països que pertanyen a la comunitat econòmica europea (1 de França i 1 d'Itàlia).

Estat Civil

Estat civil	2014	%
Casada	35	50,00%
Separada	13	18,57%
Divorciada	8	11,43%
Soltera	5	7,14%
Parella de fet	5	7,14%
En tràmits de separació/divorci	3	4,29%
Altres	1	1,43%
Total	70	100,00%

La meitat de les dones ateses (35 dones) continuen casades amb l'usuari en el moment de ser ateses al nostre servei i 5 dones (7'14%) són parella de fet. D'altra banda, 13 dones (18'5%) estan

separades, 8 dones (11'4%) estan divorciades i 3 dones (4'3%) estan en tràmits de separació o divorci.

Fills/filles

Dones	2014	%
Amb fills/filles	55	78,57%
Sense fills/filles	15	21,43%
Total	70	100,00%

La majoria de les dones ateses (el 79%) tenen fills i filles mentre que només 15 dones (21%) no en tenen. Aquestes dades són força similars a la dels homes atesos, com és lògic.

Nivell de risc detectat

Nivell de risc segons RVD-BCN	2014	%
Baix	38	54,29%
Mig	2	2,86%
Alt	10	14,29%
No consta	20	28,57%
TOTAL	70	100%

De les 70 dones ateses al llarg del 2014, la majoria (un 54%) presenten un risc baix de partir agressions a curt termini segons l'RVD-BCN[1], un 3% presenten un risc mig i un 14% un risc alt. Aquesta valoració sistemàtica del risc es va començar a realitzar al setembre de 2013, i s'administra després de les entrevistes d'acollida de les parelles i ex parelles dels usuaris, seguint el protocol del servei acordat al dispositiu municipal d'atenció a situacions de violència masclista. Per aquest motiu, no es disposa d'aquesta dada en 20 de les dones ateses al 2014 en seguiment, i que varen realitzar les entrevistes d'acollida abans de setembre de 2013.

[1] Escala de valoració del risc desenvolupada pel *Circuit Barcelona contra la violència vers les dones*, consultable a: http://w110.bcn.cat/fitxers/dona/rvdbcncatalaperinternetdefinitiu8febrer20121.421.pdf

2.6. Coordinacions i treball en xarxa

Durant el 2014 s'han realitzat un total de 78 coordinacions amb professionals externs al servei, incrementant l'esforç de coordinació respecte el 2013, en que se'n van realitzar 66, destacant sobretot l'increment en la coordinació entre la tècnica referent de dones del SAH i els serveis específics de dones.

Coordinacions externes realitzades	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Altres	29	37,18%	32	48,48%	-11,31%
CAS drogodependències	0	0,00%	2	3,03%	-3,03%
Salut mental	8	10,26%	6	9,09%	1,17%
Serveis de la fundació ires	1	1,28%	2	3,03%	-1,75%
Serveis específics i associacions de dones	40	51,28%	24	36,36%	14,92%
Total	78	100,00%	66	100,00%	

2.6.1. Assessorament a professionals

A l'any 2014 s'han fet un total de 106 assessoraments, 34 més que a l'any passat. S'ha produït un increment considerable en el nombre de assessoraments a professionals, però sobretot han augmentat en un 59% els assessoraments a particulars respecte del 2013.

Assessoraments	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Serveis	11	10,38%	15	20,83%	-10,46%
Professionals	33	31,13%	19	26,39%	4,74%
Particulars	62	58,49%	38	52,78%	5,71%
Total	106	100,00%	72	100,00%	

Aquests assessoraments fan referència a les atencions que s'han fet des del servei a particulars, familiars i professionals, pel que fa a informació genèrica del servei i funcionament; aspectes concrets del treball i els objectius de cada usuari, entre d'altres. També sovint, són trucades telefòniques de contenció dels familiars i particulars, i demandes d'assessorament i orientació de com procedir davant de situacions que s'han produït.

3. SAH-TERAPÈUTIC: METODOLOGIA

3.1. Metodologia de treball individual

La forma d'atenció individual i individualitzada s'orienta fonamentalment a aquells usuaris que tenint una disposició a treballar sobre la seva problemàtica de violència i tot el que aquesta implica, es troben, a més, en situacions afectives adverses o amb problemàtiques associades com, per exemple: processos de dol i separació no resolts, bloqueig afectiu, estats depressius, estrès, ansietat generalitzada i fòbia social. En aquests casos és indicat realitzar una intervenció de caràcter individual, perquè al mateix temps que es treballen els aspectes generals i associats de la problemàtica de violència, s'intenten compensar i modular les problemàtiques associades abans esmentades. En aquest grup, s'inclourien també tots aquells que per incompatibilitat laboral no puguin adaptar-se als horaris establerts per la realització de les sessions grupals. Igualment, existeix l'espai de tractament individual per tots aquests homes que voluntàriament decideixen fer un tractament, però no volen compartir les experiències amb altres persones que no siguin el tècnic referent.

El treball individual no és excloent del treball grupal, encara que en nombroses ocasions s'estableix com un procés previ i facilitador en usuaris que d'altra forma tindrien dificultats per participar en un grup. Aquests obstaculitzarien el desenvolupament del grup i el seu procés de responsabilització.

Un altre aspecte important a assenyalar sobre aquesta modalitat de treball, és la possibilitat d'adaptar els continguts a treballar a les necessitats detectades i als processos personals dels usuaris. De manera similar la freqüència de les sessions i la durada del treball en si mateix, s'organitza de manera dinàmica en funció dels requeriments de cada cas en particular.

Una tasca important en la intervenció individual, és avaluar quin és el nivell de complexitat de la intervenció requerida per cada usuari específic. Depenent del nivell en que les creences de gènere siguin percebudes i sentides, de l'estructura cognitiva i afectiva de cadascun dels usuaris. Un altre aspecte important en la intervenció, es el desenvolupament de un vincle terapèutic, eina essencial al moment de realitzar el treball d'intervenció, que s'ha de realitzar en un ambient afectiu de confiança, comprensió, esperança i repte, per a poder qüestionar de manera reflexiva i crítica, les habituals maneres d'afrontar les relacions de parella i les interpersonals en general i les formes de ser home que beneficien al bon funcionament d'aquestes relacions.

Entrevistes d'acollida

La primera fase d'intervenció en el SAH consisteix en sessions d'acollida. Un cop l'usuari assisteix a la primera entrevista es realitza l'obertura de l'expedient i comença la intervenció terapèutica.

Els objectius generals de treball en aquesta fase són:

1. Explicació del Servei i/o resolució de dubtes
2. Recollida de dades necessàries de filiació i de perfil personal
3. Diagnòstic de la situació
4. Consensuar un pla de treball conjuntament amb l'usuari
5. Preparació per la Fase de Tractament individual i/o grupal
6. Valoració de la violència exercida, altres factors que incideixin i del risc
7. Signatura del Compromís de participació i Autorització del Tractament de la informació i de la Protecció de Dades.
8. Contacte amb la parella i/o ex-parella de l'usuari

S'han consolidat els següents objectius específics, continuant amb la proposta del 2011 i amb una perspectiva motivadora:

- Establir un vincle terapèutic afectiu.
- Construir conjuntament terapeuta-usuari les motivacions per facilitar l'adhesió al tractament.
- Mantenir una actitud proactiva davant indicis de desmotivació per part de l'usuari.
- Promoure la re-vinculació al tractament; cura de les emocions que sorgeixen en les sessions per tal de crear un espai d'intimitat i confiança.
- Valorar el risc de la víctima per part del propi usuari, tenint en compte els antecedents de violència en altres parelles; la violència viscuda a la família d'origen; la intensitat, freqüència i gravetat de la violència exercida; l'ús o accés a armes; el consum abusiu/ dependència de substàncies; l'historial delictiu/violència en altres àmbits; tenir una marcada ideologia masclista; la justificació de l'ús de la violència.

Tot i que s'han flexibilitzat el nombre de sessions d'acollida que es portaran a terme d'acord amb les necessitats individuals dels usuaris, s'han adaptat el màxim amb els períodes d'inici dels grups de tractament.

Al 2014, s'ha tornat a establir l'administració dels qüestionaris pretractament entre la 2 i 3 Sessió, per tal de evitar una possible influència del tractament en els resultats del mateixos i amb l'objectiu d'augmentar el grup control. També s'ha decidit que es passaria el qüestionari AUDIT només a l'avaluació pretractament, doncs s'estableix que ofereix informació útil quan l'home accedeix al servei, perquè no està entre els objectius concrets de la intervenció terapèutica del SAH l'avaluació del consum d'alcohol. Aquestes decisions van ser acordades conjuntament amb la tècnica de l'ajuntament i la Dra. Neus Roca, responsable de la recerca.

Sessions individuals de tractament

La forma d'atenció individualitzada s'orienta fonamentalment a aquells usuaris que tenint una disposició a treballar sobre la seva problemàtica de violència i tot el que aquesta implica, es

troben, a més, en situacions afectives adverses o amb problemàtiques associades com, per exemple: processos de dol i separació no resolts, bloqueig afectiu, estats depressius, estrès, ansietat generalitzada i fòbia social. En aquests casos és indicat realitzar una intervenció de caràcter individual, perquè al mateix temps que es treballen els aspectes generals i associats de la problemàtica de violència, s'intenten compensar i modular les problemàtiques associades abans esmentades. En aquest grup, s'inclourien també tots aquells usuaris que per incompatibilitat laboral no puguin adaptar-se als horaris establerts per la realització de les sessions grupals. Igualment, existeix l'espai de tractament individual per tots aquests homes que voluntàriament decideixen fer un tractament, però no volen compartir les experiències amb altres persones que no siguin el tècnic referent, tot i que es treballa per motivar-los per que acceptin el treball terapèutic grupal. El treball individual no és excloent del treball grupal, encara que en nombroses ocasions s'estableix com un procés previ i facilitador en usuaris que d'altra forma tindrien dificultats per participar en un grup. Per que aquests obstaculitzarien el desenvolupament del grup i el seu procés de responsabilització.

Un altre aspecte important a assenyalar sobre aquesta modalitat de treball, és la possibilitat d'adaptar els continguts a treballar a les necessitats detectades i als processos personals dels usuaris. De manera similar la freqüència de les sessions i la durada del treball en si mateix, s'organitza de manera dinàmica en funció dels requeriments de cada cas en particular.

En general, els homes atesos individualment són usuaris que presenten problemàtiques més complexes, major concreció afectiva, i estructures de significació del món més rígides i amb poc moviment o flexibilitat. A més, molts d'ells presenten una praxis de la violència molt més assentada en la seva manera de relacionar-se amb ells mateixos, amb els altres i amb el món. Per tant, la forma d'intervenció ha de ser molt flexible i possibilitar el treball tant amb usuaris que tenen una major capacitat de comprensió i exploració de la seva experiència, com amb aquells pels que les activitats han de ser de tipus més concret per afavorir l'enteniment dels seus processos interns. Tanmateix, es tracta d'adaptar a la durada i freqüència de les sessions individuals al programa de sessions grupals.

3.2. Metodologia de treball grupal

Metodologia aplicada

Al SAH, la metodologia d'intervenció s'ha portat a terme des d'una perspectiva psicosocial, que considera tant els nivells individuals, familiars i socials com les diferents dimensions que participen significativament en la problemàtica de la violència familiar i de gènere, com ara, la cognitiva, l'afectiva, la identitària, la subjectiva i la relacional, les quals han estat abordades per diferents modalitats d'atenció.

Les formes de treball psicosocial si bé han plantejat situacions, contextos i escenaris d'intervenció diferents, han mantingut entre si els següents aspectes generals de treball que constitueixen veritables tòpics d'intervenció que es podrien condensar en almenys cinc aspectes principals, els quals es troben estretament interrelacionats:

Responsabilització

Poder revisar i tornar a narrar els episodis de violència ha permès als homes fer una exploració de les conseqüències que aquesta tenia en els diferents àmbits de la vida (físics, emocionals, relacionals, de la pròpia identitat, etc.). S'ha recollit informació sobre els efectes que aquesta violència havia provocat tant en les seves parelles i fills com en si mateixos. Així mateix, s'ha portat a terme una reconstrucció dels discursos que justificaven i excusaven les seves accions violentes, potenciant en tot moment la responsabilització enlloc de la culpabilització, que immobilitza i genera més frustració. Tot aquest treball ha facilitat un procés de reflexió sobre les apreciacions que els homes tenien de sí mateixos i de com aquests consideraven als altres, incidint en l' autoconsciència sobre les formes que utilitzaven per actuar, experimentar i donar significat a la realitat.

Anàlisi d'episodis violents

Revisar els episodis de violència, descompassant-los en escenes i relatant-los des d'altres punts de vista, ha permès que els homes recuperessin detalls abans ignorats i així poder modificar la perspectiva inicial de la que partien per descriure'ls.

Aquesta anàlisi ha permès trobar la consciència sobre les sensacions, emocions, sentiments, pensaments i actes que els van empènyer a exercir la violència. A més, els ha comportat una major comprensió de sí mateixos i els ha ajudat a neutralitzar els discursos que utilitzaven per validar les seves accions, aconseguint un control sobre la pròpia vivència i tallant la continuïtat en les agressions. En determinats casos es recomanen i expliquen el procediment, la utilitat i el que motiva els mètodes d'autocontrol com per exemple el "time out", l'anàlisi posterior de l'episodi en les seves diferents escenes i des dels diferents aspectes de la persona, amb l'objectiu de conèixer com són en el sentir, el pensar i l'actuar, per poder assolir-ne la coherència.

Concepte de masculinitat

S'ha fet un treball de revisió d'aquells conceptes que els usuaris tenien interioritzats sobre el que significa ser home, i de com això tenia relació amb determinades concepcions tradicionals i rígides de la nostra societat.

Al tractar aquests temes amb els homes hem detectat que existeix una marcada restricció emocional, amb l'excepció de la ràbia i el desig sexual, una identitat centrada en el rendiment que la parella i les/els filles/fills els hi podien oferir, considerant-los possessions a qui se'ls podia fer exigències poc realistes, basades en el seu desig i pensament, que alhora desconeixen que és subjectiu i no universal. Finalment, hem observat també una baixa autoestima amb tendència a percebre contínuament les situacions com una amenaça a la pèrdua de la seva autoritat i en conseqüència, a sentir-se anul·lats i/o abandonats en essència emocionalment, però també a tots els nivells. Així mateix, hem detectat en els homes una manca d'habilitats en la comunicació i l'empatia vers l'altre, mostrant un baix auto coneixement afectiu.

Relació amb la violència en la pròpia història de vida

A través d'un treball biogràfic s'ha treballat amb les homes com la violència es constituïa com una forma de resoldre els conflictes i una continuïtat de la seva pròpia identitat. En molts casos també aquesta intervenció ha estat útil perquè la persona prengués consciència de que ell també havia estat víctima de la violència de gènere i familiar, especialment quan s'han pogut revisar aquells moments relatius a la infància i adolescència. A partir d'aquesta feina, hem observat que els homes milloraven la seva capacitat empàtica vers l'altre, adquirint progressivament un posicionament en contra de la violència. Alhora que també prenien consciència de que l'ús de la violència, lluny de ser una manera de resoldre conflictes, els cronifica i en genera de nous.

Noves formes de relació i aprenentatge d'habilitats relacionals

En aquest apartat s'ha potenciat un canvi de significat en la manera com els homes es relacionen amb els altres i amb sí mateixos. Aquesta tasca ha suposat incidir en el dany que la persona exercia sobre els altres quan construïa i mantenia les relacions violentes i abusives, revisant les valoracions que feia sobre l'altre, transformant-les en valoracions d'acceptació de la diferència, a partir d'un exercici d'empatia.

Per altra banda, s'ha treballat per millorar les habilitats comunicatives dels homes, estimulant les seves capacitats per expressar emocions, desitjos i interessos, així com alternatives per resoldre els conflictes mitjançant la negociació, sense la necessitat d'haver d'imposar-se a l'altre, ni que l'altre s'imposi a un mateix, transformant les relacions de poder en relacions entre iguals.

Finalment destaquem com a aspecte bàsic de la intervenció la busca d'un equilibri entre mantenir una posició clara i contundent en contra de la violència que els homes exerceixen i, a la vegada, establir una relació respectuosa i empàtica amb ells i poder comprendre les seves experiències i històries personals. D'una banda seria perillós "seguir-los el joc" i així directa o indirectament minimitzar o justificar els seus actes. De l'altra, seria contraproduent caure en la temptació de situar-nos en una posició de superioritat moral o professional per a "fer-los veure" el que "haurien de" fer o deixar de fer. Així fàcilment nosaltres reproduiríem les mateixes pràctiques relacionals basades en el poder que volem qüestionar i revisar.

La intervenció grupal comença cada 3 mesos, i es pot formar un grup d'entre 6 i 10 persones. La composició del grup la decideixen els dos psicòlegs del servei en funció dels diagnòstics realitzats, i tenint en consideració l'edat, la procedència, el nivell socioeducatiu, i l'assistència dels usuaris. Els grups tenen una durada de 9 mesos. Si durant la intervenció grupal es veu la conveniència de treballar individualment algun aspecte, se li oferirà aquesta possibilitat a la persona que ho requereixi, i es farà paral·lelament al treball grupal.

Els grups estan conduïts per dos psicòlegs i es fan amb una freqüència setmanal i una duració de 120 minuts. Aquests s'han fet en un horari de 19 a 21 hores, adaptat a les possibilitats dels homes per poder compatibilitzar amb la seva vida laboral. Si es detecta que un membre del grup pot dificultat el funcionament, s'avalua la situació i si s'estima convenient es proposa un tractament individual.

Programació de les sessions grupals

El programa d'intervenció grupal consta de 30 sessions al llarg de 9 mesos, que es distribueixen segons els següents continguts:

Sessió 1. Presentació i context de la intervenció
Sessió 2. Motivacions i cohesió grupal.
Sessió 3. Responsabilitat individual
Sessió 4. Responsabilitat individual (II)
Sessió 5. La subjectivitat
Sessió 6. La subjectivitat (II)
Sessió 7 La subjectivitat (III)
Sessió 8. Identificació i comunicació de les emocions
Sessió 9. Identificació i comunicació de les emocions (II)
Sessió 10. Identificació i comunicació de les emocions (III).
Sessió 11. Comunicació i resolució de conflictes (I)
Sessió 12. Comunicació i resolució de conflictes (II)
Sessió 13. Empatia
Sessió 14. Empatia (II)
Sessió 15. Història de vida (I)
Sessió 16. Masculinitat i gènere (I)
Sessió 17. Masculinitat i gènere (II)
Sessió 18. Balanç individual
Sessió 19. Balanç grupal
Sessió 20. Decisions personals (I)
Sessió 21. Decisions personals (II)
Sessió 22. Parentalitat responsable (I)
Sessió 23. Parentalitat responsable (II)
Sessió 24.Sexualitat responsable (I)

Sessió 25. Sexualitat responsable (II)
Sessió 26. Atenció a un mateix (I)
Sessió 27. Prevenció de recaigudes
Sessió 28. Prevenció de recaigudes (II)
Sessió 29. Tancament del procés
Sessió 30. Tancament del grup i comiat

La utilització de les dinàmiques pot ser flexible segons les característiques dels homes participants i/o el criteri dels psicòlegs que porten a terme el grup, però sempre es treballen els continguts i objectius plantejats en cada sessió.

Cada sessió grupal s'avalua en funció del assoliments dels objectius plantejats, els continguts i el procés grupal i individual dels homes i s'enregistra en un Full de Registre de Sessions Grupals. Al finalitzar el grup es fa una devolució tècnica al grup i a cada participant per separat.

El treball grupal ofereix els següents avantatges respecte al treball individual:

- Desindividualitza la problemàtica de la violència de gènere i visibilitza els seus components socials i culturals.
- Permet identificar en els altres membres del grup aspectes que són difícils de reconèixer en un mateix.
- Facilita que es qüestionin mútuament creences, discursos i actuacions relacionades amb l'exercici de la violència i permet que aprenguin dels avanços i de les estratègies d'èxit dels altres.
- La mateixa interacció entre els homes en el grup permet observar i treballar processos i patrons de comunicació, percepció i significació de l'experiència en situacions de conflicte. Per altra banda, la situació grupal també afavoreix modelar maneres alternatives de comunicació i relació per part dels facilitadors.
- El grup pot convertir-se en una xarxa de suport social significativa pels seus membres, i en un espai de construcció i elaboració d'intimitat.

El treball grupal s'ha orientat des d'una vessant psicosocial i educativa i no tan formativa, donant major èmfasi a la participació, revisió, exposició i anàlisi de la pròpia experiència afectiva dels homes.

Aquesta visió suposa la creació de grups de 6 a 10 persones aproximadament, per tal de prioritzar la part més vivencial del procés, i que tots puguin participar en cada sessió. Es fomenta alhora amb grups d'aquestes dimensions, la vinculació entre els membres del grup, la generació de relacions d'afectivitat sana ja que s'han construït en un entorn de respecte, empatia i assertivitat, en grups més petits es corre el risc de perdre heterogeneïtat i en grups més grans la vinculació amb el terapeuta i amb la resta de membres del grup.

S'han afegit noves temàtiques grupals, més específiques, i s'han estructurat les sessions en tres moments generals,:

- Moment Inicial: s'exploren les necessitats i reflexions, mitjançant les vivències setmanals dels usuaris.
- Moment central: es planteja la temàtica de la sessió que es treballa amb diferents tècniques grupals.
- Moment final: s'exposen les vivències i els aprenentatges que s'han experimentat i es recullen les valoracions dels objectius de la sessió

Finalment, s'ha apostat també per adaptar i flexibilitzar els continguts a les necessitats concretes de cada grup, fent possible la combinació de diferents temàtiques en una mateixa sessió (per exemple, vincle grupal + responsabilització de les pròpies accions)

Valoració de les sessions grupals

Aquest any afegim dos criteris nous de qualitat de la intervenció grupal, que ens permeten detectar i conèixer tant la utilitat com al comprensió de les sessions dels diferents grups realitzats per part dels usuaris. Aquesta informació es treu del full de registre de sessions grupals que omplen tots els usuaris que assisteixen a les sessions un cop han finalitzat. A més, en aquest mateix full de registre, se'ls hi demana que deixin comentaris, amb l'objectiu de millorar la qualitat i l'eficàcia de les sessions ofertes.

Dels resultats obtinguts, es pot inferir que els usuaris de tots tres grups valoren com alta o molt alta la utilitat de les sessions terapèutiques, sent només en torn al 10% dels participants que la valoren com a normal. En referència al nivell de comprensió de la sessió i dels objectius d'aquesta, es detecta que la majoria dels usuaris refereixen que han sigut molt (o bastant) comprensibles i que s'han assolit els objectius dissenyats. Només en torn al 10% dels usuaris (grup 22 i 24) contesten amb el qualificatiu mes o menys.

3.3. Metodologia dels seguiments

Un cop que els usuaris del servei finalitzen el tractament terapèutic, sigui individual o grupal, es passa a la fase de seguiment. En aquesta fase es realitzen 4 seguiments al cap d'1 mes, al cap de 6 mesos, al cap d'1 any i al cap de dos anys. L'objectiu és observar quins canvis s'han produït, si ha desaparegut o minvat la conducta violenta, i si aquests canvis es mantenen al llarg del temps, alhora es pot valorar quins han estat els aspectes més rellevants del tractament.

Seguiments dels homes que finalitzen els tractaments

Els seguiments específics per al servei són realitzats pels tècnics referents de cada usuari són els dels 6 i els 24 mesos després d'haver acabat el tractament. Havent-hi un total de 18 possibles seguiments de 6 mesos i 12 per als 24 mesos.

Pel que fa als seguiments de 6 mesos dels 18 usos possibles se n'han realitzat 14 (77.7%), n'hi han 3 mes que estan pendents per disponibilitat dels usuaris i/o encaix amb la disponibilitat horària del servei (16,6%), només un s'ha descartat definitivament per haver abandonat el país i no disposar de cap telèfon de contacte.

En el cas dels seguiments del cap de 24 mesos un cop finalitzat el tractament, ens trobàvem en disposició de realitzar-ne 12; d'aquests durant l'any 2014 se n'han realitzat 9 (75%), un ha quedat en suspens ja que l'usuari a ingressat a presó per una antiga causa i només 2 han quedat descartats, un per haver abandonat el país i no disposar de cap forma de contacte i l'altre per rebutjar fer el seguiment.

Seguiments a les (ex)parelles

Seguint el protocol del servei, la psicòloga responsable de la valoració de les parelles o ex parelles es posa en contacte amb aquestes per fer un seguiment paral·lel al dels nostres usuaris, amb l'excepció del seguiment dels 6 mesos. Els objectius d'aquest seguiment són contrastar les informacions sobre els canvis i el manteniment dels mateixos en l'usuari i informar a les dones que les seves (ex)parelles han finalitzat el tractament.

Aquests seguiments només es realitzen si la dona es va atendre en la fase d'acollida i manté contacte amb l'home atès (tant si és parella com ex-parella) i aquesta accepta realitzar el seguiment, per això no coincideixen en nombre amb els seguiments realitzats als usuaris. Així, aquest 2014 s'han realitzat 25 seguiments de dones mentre que d'homes se n'han realitzat 40.

3.3.1. Recerca sobre l'efectivitat dels tractaments

A més a més del seguiment que es fa de forma ordinària al SAH-Terapèutic sobre els homes que acaben els tractament – de 1 a 2 anys després d'haver acabat -, al 2013 s'inicia una recerca per avaluar l'efectivitat dels tractaments realitzats al servei, a partir d'una mostra d'homes en seguiment ordinari, més un grup control d'homes que en algun moment s'han adreçat al servei, però no han realitzat cap tractament – o be perquè no han arribat a iniciar el tractament, o be perquè han abandonat en algunes de les seves fases -. La recerca està dirigida per la Dra. Neus Roca, de la Universitat de Barcelona a través de la seva Fundació Bosch i Gimpera. Durant l'any

2013 es va realitzar la primera fase i, segons es pugui augmentar la mostra d'usuaris del SAH, s'aniran realitzant les següents fases, amb la previsió de finalitzar l'any 2018.

L'objectiu de la recerca és l'avaluació de l'eficàcia dels tractaments, ampliant les vessants comparatives pre-post tractament psicosocial i grup control versus grup de tractament. Com a recerca avaluativa longitudinal i que nodreix la mostra des d'un únic servei, ha d'anar acumulant mostra en el decurs de bastant temps, en aquest cas, a 4 o 5 anys vista. L'acumulació es dóna en funció de la mitja anual d'homes que acaben el tractament (aproximadament 25) i de la previsió de la pèrdua habitual de mostra en les avaluacions post després de 12 mesos d'acabat el tractament (aproximadament dos anys després d'haver entrat al servei). Un mínim acceptable científicament en la comparació post12, exigeix una mostra elevada en l'avaluació post immediata d'un mes després d'acabat el tractament.

El servei compta amb un tècnic de suport a la recerca que, entre d'altres, s'encarrega de la realització de les entrevistes dels seguiments relacionats amb la investigació, i així mateix la complementació de les escales i qüestionaris que requereix el procés de recerca.

Seguiments relacionats amb la recerca.

Dels 4 seguiments establerts per tot el procés d'avaluació del tractament, la recerca es realitza sobre els corresponents al d'un mes (POST-1) i un any (POST-12), i l'administració dels qüestionaris va a càrrec del tècnic de suport a la recerca, amb l'objectiu de tenir una millor sistematització (vigilar la correcta aplicació, una vegada d'omplir els qüestionaris passar a la base de dades, tenir control dels seguiments amb irregularitats).

Igualment als usuaris se'ls hi ofereix la possibilitat de fer l'entrevista posterior amb el seu tècnic referent. Aquesta informació es revisa per part dels tècnics en els seguiments de 6 mesos i 24 mesos però si el tècnic de recerca suggereix una intervenció en el seguiment de post 1 o post 12 avisarà als tècnics mitjançant una observació.

4. SAH-PREVENCIÓ: El PROJECTE "CANVIEM-HO"

4.1. Desenvolupament general

Aquest any s'ha donat continuïtat a totes les accions de Projecte Canviem-ho, facilitant la seva consolidació i arrelament entre els diferents agents socials de la ciutat de Barcelona (serveis, entitats i associacions) i la ciutadania en general. L'inici del nou contracte ha donat un impuls definitiu per al desplegament del Projecte Canviem-ho en totes les serves àrees, amb una definició més clara de les finalitats del mateix i unes accions més concretes. És important destacar que, arrel del nou contracte, des de setembre del 2014 es va passar de 38'5 hores d'un tècnic a 55 hores amb la incorporació d'un nou professional al Canviem-ho, obrint noves possibilitats en l'acompliment dels objectius del projecte.

Aquest any destaquem la creació i presentació del Recurs Pedagògic "Masculinitat(s)" realitzat en col·laboració amb el CIRD i que ha suposat el primer document realitzat íntegrament pel Canviem-ho. D'aquesta manera, em pogut crear un material per poder compartir la nostra experiència amb altres professionals i facilitar que el treball amb homes en totes les seves etapes vitals es pugui anar estenent. A més, la publicació (totalment on-line) del recurs ens ha donat molta visibilitat entre els i les professionals de Barcelona i ha servit per fer difusió del Projecte Canviem-ho.

Una altre fita important ha estat la presentació oficial de la "Guia de Recomanacions per la detecció de la violència masclista amb homes" que, tot i ser publicada via on-line durant el 2013, s'ha presentat en societat i s'ha pogut entregar la versió en paper als diferents professionals interessats. En aquest sentit, s'ha iniciat el treball per difondre i consolidar la guia entre els i les professionals que atenen a homes realitzant formacions específiques de la guia o utilitzant-la en altres formacions més generals.

Pel que fa a les accions de sensibilització, hem continuat amb la mateixa línia de treball augmentant el nombre d'accions realitzades. Cal destacar que aquest any s'han realitzat un volum important de tallers de prevenció, la majoria dels quals dirigits a adolescents i joves. En destaquem l'augment del nombre d'homes que han participat en aquest tipus d'accions.

Remarquem que hem continuat amb les accions d'aprofundiment que s'havien engegat durant els anys anteriors, profunditzant en el seu desenvolupament i ampliant les diferents accions. Concretament, pel que fa a l'acció d'aprofundiment amb el PASSIR, destaquem la continuació dels grups de pares amb una millora moderada en tant al nombre d'homes participants i usos realitzats del servei, així com la reactivació del grup de treball. Pel que fa a la tasca amb el Servei d'Infància i dones del Consorci de Serveis Socials de Barcelona, s'ha continuat el treball iniciat amb els CRAE's i Centres d'Acollida amb la presentació de les dades de la prospecció realitzada i l'inici de les sessions formatives amb els equips educatius. A més, cal destacar que durant aquest

any s'han iniciat diferents contactes per tal de desenvolupar noves accions d'aprofundiment durant el 2015 (Fundació Escó, Servei de Gestió de Conflictes d'Àmbit Social en l'Espai Urbà, Projecte Preinfant, etc.)

Aquest any, l'acció d'aprofundiment dels Grups de pares de preparació al naixement que realitzem amb el PASSIR ha estat inclosa al Banc de Bones Pràctiques de l'Ajuntament de Barcelona. Reconeixement que es rebrà de manera oficial durant el 2015.

Finalment, per primera vegada, el Projecte Canviem-ho ha tingut un estudiant de pràctiques. Concretament, l'estudiant venia del Màster Oficial d'Intervenció Psicosocial de la Universitat de Barcelona. Una experiència que s'ha valorat molt positiva.

4.2. Dades de funcionament

Dades de funcionament	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Reunions presencials	46	43,40%	27	34,18%	+19
Coordinacions telefòniques	36	33,96%	14	17,72%	+22
Captació de noves col·laboracions	13	12,26%	14	17,72%	-1
Grup de treball i comissions	11	10,38%	24	30,38%	-13
Total	106	100,00%	79	100,00%	+27 (+34,2%)

Demandes	2014	2013	Diferència 2013-2014
Demandes externes	41	32	+ 9 (+28,1%)
Consultes des de la web	17	15	+ 2 (+13.3%)
Assessoraments	19	12	+7 (+58,3%)

Un volum important d'hores del projecte es dediquen a la realització de diferents reunions, coordinacions i grups de treballs amb professionals i persones dels diferents serveis, associacions i entitats de la ciutat de Barcelona. Durant el 2014 s'ha realitzat un total de 106 accions d'aquest tipus (27 més que el 2013), el que suposa un increment del 34,2%. Cal tenir en compte que la majoria d'accions d'aquest tipus son reunions presencials i coordinacions telefòniques (entre les dues sumen el 77,36%) amb els diferents agents socials amb els que treballem.

A més, des del Projecte Canviem-ho hem de donar resposta a les diferents demandes (en totes les seves formes) que ens arriben periòdicament per diferents vies d'accés. D'aquesta manera, podem observar que respecte a l'any 2013, s'ha augmentat el nombre de demandes externes (un 28,1%), les consultes des de la web (un 13,3%) i els assessoraments realitzats (un 58,3%).

Reunions presencials

Aquest any s'han realitzat un total de 46 reunions presencials, 19 més que durant el 2013, fet que suposa un augment del 70,4% d'aquestes accions. Habitualment, aquestes reunions presencials es realitzen per a concretar les demandes que ens realitzen, dissenyar accions o seguiment sobre l'estat dels diferents projectes d'aprofundiment, entre d'altres motius. A continuació es detallen els principals actors socials amb els que hem realitzat reunions presencials:

reunions presencials	2014	%
Direcció de dones	16	34,78%
CIRD	6	13,04%
CSSBCN	5	10,87%
PASSIR	3	6,52%
Associació Candela	5	10,87%
altres	11	23,91%
Total	46	100,00%

Coordinacions telefòniques

Aquest any s'han realitzat 36 coordinacions telefòniques, 22 més que l'any passat, el que suposa un augment de més del doble. Aquest considerable augment pot ser degut a l'increment de les reunions en general i/o al fet que aquest criteri es va engegar al 2013 i aquest any s'ha millorat el seu registre. Cal recordar que el criteri utilitzat per registrar aquest tipus de coordinació ha estat aquelles trucades telefòniques on no es tracten aspectes puntuals de les diferents accions del projecte (com posar data a una reunió) sinó que es tracten temes amb continguts específics de les accions de sensibilització o d'aprofundiment que s'estigui realitzant amb el o la professional que fa la trucada i que podria substituir a una reunió presencial quan aquesta no es possible.

Noves demandes de col·laboracions institucionals

Al 2014 s'han realitzat 13 reunions per captar noves col·laboracions amb diferents serveis, entitats i professionals, una reunió menys que al 2013. Bàsicament, aquestes reunions consisteixen en l'establiment d'un primer contacte amb un agent social amb el qual encara no s'ha treballat i amb el qual fem una breu presentació del servei i valorem les diferents possibilitats de col·laboració tan per realitzar accions de sensibilització o d'aprofundiment.

Aquestes reunions es detallen a continuació:

ABD: presentació del Programa Preinfant i valoració de la participació del Projecte Canviem-ho en aquest programa centrant la mirada en la intervenció amb nois adolescents que són pares amb l'objectiu de treballar les paternitats responsables. Aquest projecte es planteja com una acció d'aprofundiment per concretar al 2015.

Centro Boliviano-Catalan: es va realitzar una trobada amb un representant de l'entitat per valorar les possibilitats de col·laboració donat que ells detectaven molts casos de violència masclista entre les persones que participen al centre. Aquest projecte es planteja com una acció d'aprofundiment per concretar al 2015 tot i que encara no s'ha rebut resposta.

Centre d'Informació i Assessorament per a Joves (CIAJ): es va fer una reunió per presentar els projectes i veure les possibilitats de col·laboració per a realitzar accions de sensibilització al CIAJ. Per canvis en l'estructura, aquesta col·laboració està aturada.

Fundació Escó: presentació de l'entitat i valoració de fer una intervenció grupal amb els homes que tenen en contacte amb la fundació però que elles no fan una intervenció directa amb ells. Aquest projecte es planteja com una acció d'aprofundiment per concretar al 2015.

Centre Obert Carmel (Fundació Adsis): presentació del servei i valoració de les possibilitats de col·laboració. Es concreta una formació amb l'equip educatiu i es valora la possibilitat de fer alguna acció de sensibilització amb els nois del centre.

Fundació Trinijove: valoració de les opcions per fer accions de sensibilització amb nois que assisteixen a la fundació. Es decideix realitzar una sèrie de tallers amb dos grups de nois que estan a l'equip de futbol de la fundació.

Cooperativa "La ciutat invisible": presentació del servei i concreció d'accions a realitzar amb les persones que tenen contacte amb la cooperativa. Finalment es realitza una xerrada sobre paternitat responsable amb la intenció de poder crear un grup de pares autogestionat.

Punt de trobada-Barcelona Ciutat 4: es presenta el servei i es valora la possibilitat de fer una formació al seu equip. La formació es va realitzar durant el 2014.

Save the children: es presenta el servei i es valora la possibilitat de realitzar diferents accions de sensibilització. Es concreten uns tallers a la Trinitat Vella (Espai Barcino).

Associació Transforma (Servei de Gestió de Conflictes d'Àmbit Social en l'Espai Urbà): es va presentar el Canviem-ho i el projecte "Parklife" que portava l'associació en col·laboració amb el Servei de Gestió de Conflictes d'Àmbit Social en l'Espai Urbà. Es concretaren 6 tallers amb nois i noies en l'espai urbà.

Servei de Gestió de conflictes en el medi urbà: es realitza una reunió amb tot l'equip d'aquest servei per veure de quina manera podem col·laborar entre serveis per tal de poder detectar la violència masclista amb els nois joves i establir canals específics de derivació.

Servei de Promoció i Suport a la Discapacitat: es presenta el servei i es valora la possibilitat de realitzar diferents accions de sensibilització. Es concreta la participació del Canviem-ho al projecte "Cooperem en la diversitat", realitzant una sèrie de tallers amb grups mixtes d'adolescents.

SEXPOL: es contacta amb la direcció d'aquest centre per presentar el servei i veure la manera de que col·laboressin en la realització de la formació amb el PASSIR. Finalment, es va desestimar aquesta col·laboració.

Grups de treball

A part de les reunions detallades anteriorment, durant aquest any el Projecte Canviem-ho ha participat en tres grups de treball multidisciplinari aportant la perspectiva del projecte per promoure el treball específic amb homes des de la perspectiva de gènere. Concretament, s'han realitzat un total d'11 participacions, 13 menys que durant l'any 2013, suposant una reducció del 54,2%. Cal tenir en compte que aquesta reducció en la participació en grups de treball es deguda principalment a la inactivitat de la comissió de treball sobre homes que exerceixen violència del Circuit de Barcelona contra la violència masclista que en anys anteriors ens havia ocupat moltes participacions. A continuació detallem els diferents grups de treball:

grups de treball	2014	%
Intervenció amb adolescents que viuen, o que exerceixen, relacions afectives-sexuals abusives	6	54,55%
Criteris per l'exploració del pare en situacions de violència masclista que afecten infants i/o adolescents	2	18,18%
El Projecte Canviem-ho al PASSIR	3	27,27%
Total	11	100,00%

Grup de treball Intervenció amb adolescents que viuen, o que exerceixen, relacions afectives-sexuals abusives o altres manifestacions de violència masclista des dels serveis socials públics de la ciutat de Barcelona que proporcionen una atenció de tractament en situacions de violència

masclista (CSS, SARA i recursos d'acollida). En aquest grup de treball, la participació del Projecte Canviem-ho ha estat, per un cantó, l'assistència i preparació de 6 reunions del grup de treball de 2,5 hores cada una d'elles. Per altra banda, se'ns va encarregar la redacció d'alguns apartats concrets del document de treball que feia referència als homes que exerceixen violència i la seva intervenció. Aquest grup de treball ha finalitzat la seva tasca un cop publicat el document que s'ha anat creant durant les diferents reunions.

Grup de treball sobre l'exploració del pare en situacions de violència masclista que afecten infants i/o adolescents: aquest és un grup on participen conjuntament professionals del SARA, professionals del SAH i 2 tècniques de la Direcció de Dones i l'equip complet del SAH. S'han realitzat 2 reunions de 3 hores de duració.

Grup de Treball del "Canviem-ho al PASSIR": aquest any hem realitzat 3 reunions d'aquest grup de treball de 2 hores de duració cadascuna. En l'apartat concret de l'acció d'aprofundiment es detalla el contingut del grup de treball.

Demandes externes individuals

Demandes externes	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Correu electrònic	33	80,5%	20	62,5%	+13
Telefònica	6	14,6%	12	37,5%	-6
Presencial	2	4,9%	0	0%	+2
total	41	100%	32	100%	+ 9 (+28,1%)

Durant aquest any 2014, s'han rebut 41 demandes externes, 9 més que l'any anterior, suposant un augment de les demandes en un 28,1%. D'aquestes demandes, la gran majoria han estat per via del correu electrònic (80,5%) i s'han donat resposta a totes. Les 41 demandes es resumeixen en el següent quadre:

Tipus de demanda	2014	2013	Diferència 2013-2014
Demandes d'activitat:	29	20	+9
- Realitzades/concretades	25	18	
- Derivació	0	1	
- No realitzada	4	1	

Demandes de presentació	3	4	-1
Inscripció/Informació Grup Pares	6	4	+2
Altres demandes	3	3	0
No resposta	0	1	-1
Total	41	32	+ 9 (+28,1%)

Consultes des de la web

Aquest any hem rebut 17 consultes des de l'enllaç de contacte de la web del Canviem-ho[2], 2 més que l'any anterior, fet que suposa un augment del 13,3%. D'aquestes consultes, 14 han sigut realitzades per demanar informació, cercar feina o aclarir certs aspectes del projecte, i 3 des del formulari de demanda d'activitat de la mateixa web.

Assessoraments

Finalment, durant aquest any s'han realitzat 19 assessoraments a diferents servies, entitats i ciutadans/es de la ciutat de Barcelona i altres indrets com Terrassa o Granada. En comparació al 2013 s'han realitzat 7 assessoraments més, suposant un augment del 58,3%. Aquests assessoraments van des de la facilitació de bibliografia, materials d'intervenció amb homes, informació de projectes i accions concretes, aspectes relacionats amb la paternitat o la violència, etc.

[2] www.bcn.cat/canviem-ho

4.3. Accions de sensibilització

Una de les tasques principals del Projecte Canviem-ho és la sensibilització i la prevenció de la violència masclista entre les persones i agents socials de la ciutat de Barcelona. D'aquesta manera, s'ofereixen diferents activitats que van des de les xerrades de dues hores fins a tallers de prevenció amb vàries sessions. La majoria de les accions han estat per una demanda externa realitzada per un agent social interessat en la temàtica. Un cop rebuda la demanda, en totes aquestes hem adaptat l'acció de sensibilització a les necessitats concretes detectades en un treball conjunt amb l'agent social que fa la demanda.

Accions de Sensibilització	2014	%	2013	%	Diferència 2013-2014
Xerrada	8	25,80%	10	55,55%	-2
Taula rodona	1	3,22%	0	0,00%	+1
Comunicació	3	9,67%	0	0,00%	+3
Tallers	19	61,29%	8	44,45%	+11
Total	31	100,00%	18	100,00%	+13 (72,22%)

Tal i com podem observar a la taula anterior, durant el 2014 s'han realitzat un total de 31 accions de sensibilització, 13 accions més que l'any anterior, suposant un augment del 72,22%. Aquesta diferència es deguda en un major grau a l'augment de tallers realitzats (11 més respecte al 2013), que a la vegada és l'acció de sensibilització que més hem realitzat durant l'any. A més, durant aquest any s'han pogut tancar altres accions de sensibilització que es realitzaran durant el 2015.

Cal tenir en compte que tot i ser accions de sensibilització, hi ha diferències notables entre les xerrades, taules rodones o comunicacions, i els tallers de prevenció i sensibilització. Les primeres solen ser d'una duració més breu i amb un caràcter més expositiu dels continguts bàsics del projecte. En canvi, els tallers suposen un grau més elevat d'implicació donat que es treballa des d'una metodologia grupal i experiencial on els i les persones participen en les diferents dinàmiques que es proposem.

Xerrades, taules rodones i comunicacions[3]:

Novament, aquest any s'ha compatibilitzat el nombre de persones assistents a les diferents accions de sensibilització realitzades pel nostre projecte. Tot i que son dades aproximades ja que

[3] Hem categoritzat com a comunicació aquells actes amb un caràcter més oficials on es presenta algun aspecte o material del Canviem-ho però que es fa en si mateix sensibilització sense ser exactament una xerrada.

moltes vegades és difícil comptabilitzar-les, podem valorar molt positivament el nombre de persones que han assistit a les diferents accions i el seu augment respecte l'any anterior. Concretament, durant aquest any, 403 persones (59 persones al 2013) han participat en les diferents accions de sensibilització. La diferència respecte a l'any anterior es deu bàsicament al fet que aquest any hem realitzat dos presentacions oficials de materials creats pel canviem-ho i una xerrada a tot un centre d'educació secundaria on han participat molta gent.

Assistència a xerrades, taules rodones i comunicacions	2014	%	2013	%
unitats anuals	12		10	
assistents totals	403		59	
assistents homes	141	34,99%	9	15,25%

És important destacar que, d'aquestes 403 persones, 141 eren homes (9 homes al 2013). Fet que suposa el 34.99% de les persones assistents, percentatge superior al de l'any anterior (15,25%). Tot i que valorem positivament aquest percentatge (sobretot si ens fixem en anys anteriors), encara creiem important continuar treballant per millorar les estratègies per arribar als homes i facilitar la seva participació en les diferents accions que realitzem.

A continuació detallarem les accions de sensibilització de manera separada dels tallers, per poder tenir una visió més acurada de les diferents accions realitzades.

- Presentació Oficial de la "Guia de Recomanacions per la detecció de la violència masclista en homes" (comunicació) al Centre Cívic Urgell, organitzat per la Direcció de Dones de l'Ajuntament de Barcelona. Assisteixen 45 persones (8 homes).
- Presentació del recurs pedagògic "Masculinitat(s)" (comunicació) al Centre Cívic Navas, organitzat pel CIRD. Assisteixen 80 persones (20 homes).
- Presentació dels resultats dels grups de pares i xerrada sobre la Paternitat responsable l'ASSIR Muntanya (comunicació), organitzada pel PASSIR. Assisteixen 32 persones (2 homes).
- Taula rodona a la presentació del Recurs Pedagògic de "Coresponsabilitat" al Centre Cívic Vil·la Florida i organitzada pel CIRD. Assisteixen 18 persones (5 homes)
- Xerrada sobre "Els grups de pares de preparació al naixement" al Grup de Treball del consell Municipal de de Benestar Social. Assisteixen 16 persones (2 homes)
- 3 xerrades amb 3 grups de 2on d'ESO de IES Milà i Fontanals sobre "Com prevenir la violència en la parella", organitza el Centre de Serveis Socials del Raval Nord. En total, assisteixen 54 persones (26 nois).
- Xerrada-Taller "Paternitats en moviment: els homes també cuiden" a la Cooperativa Ciutat Invisible. Assisteixen 6 homes.

- Xerrada sobre "Concepte de violència masclista i abordatge del fenomen" al Centre Cultural Santa Eulalia-Vilapicina, organitzada pel PIAD Nou Barris. Assisteixen 20 persones.
- Xerrada "La violència de gènere: Cosa d'homes?" a l'IES Guineueta. Assisteixen 110 persones (50 homes).
- Xerrada sobre "Com podem els homes prevenir la violència masclista?" a l'Escola del Centre Penitenciari joves. Assisteixen 22 homes.

Tallers de prevenció:

Assistència (en usos) a tallers de prevenció	2014	%	2013	%
Nombre de tallers	19		8	
Assistents totals (usos)	521		205	
Assistents homes (usos)	362	69,48%	112	54,63%

En total s'han realitzat 19 tallers amb un total de 37 sessions, 11 tallers més que l'any 2013, suposant un increment de més del doble. A més, han participat aproximadament un total de 314 persones diferents (177 persones en el 2013), suposant un total de 521 usos (205 usos al 2013), dels quals aproximadament 203 eren homes (84 al 2013), suposant 362 usos (112 usos al 2013) i un 69,48% dels participants (47% al 2013).

Des del Projecte Canviem-ho, es valora molt positivament l'augment considerable de tallers realitzats i de la participació masculina en els mateixos. Tenint en compte que un dels objectius principals del Canviem-ho és el treball de sensibilització i prevenció de la violència masclista amb els homes de la ciutat de Barcelona, aquesta millora és una de les més rellevants de l'any. De ben segur que l'augment d'hores realitzat al Canviem-ho des de setembre d'aquest any (justament en un dels moments on hi ha més demandes d'accions d'aquest tipus) ha facilitat el poder realitzar més taller i amb més sessions.

A més, de cara al 2015 s'han concretat 2 tallers de prevenció de relacions abusives de 3 sessions amb dos grups de nois que realitzen un PQPI al IES La Mercè. També durant el 2015 es concretarà una sèrie de tallers amb la Fundació Acis qui gestiona una UEC (Unitat d'Escolarització Compartida). D'altra banda, hi ha hagut altres demandes que no s'han concretat aquest any per no rebre resposta o per desestimació de la realització de l'acció per mart dels i les demandants.

A continuació detallem els tallers realitzats:

- 2 tallers de 3 sessions cadascun a l'IES La Mercè, amb dos grups de nois que cursen PQPI de Reparació elèctrica i Fabricació Mecànica. Han participat 23 nois de mitja.

- 2 tallers de 2 sessions cadascun a l'IES La Guineueta, amb dos grups CFGM d'Urgències sanitàries. Han participat 36 joves de mitja (28 nois de mitja).
- 2 tallers de 2 sessions cadascun a l'INS Carrasco i Formiguera, amb dos grups de 4rt d'ESO. Han participat 52 joves de mitja (24 nois de mitja).
- Taller d'una sessió a l'Espai Barcino, organitzat per Save the Children, amb un grup de nois i noies que van cada tarda a l'Espai. Han participat 10 joves (4 nois).
- 2 tallers de 2 sessions amb la Fundació Trinijove, amb dos grups de nois que juguen a l'equip de futbol sala de la Fundació. Les segones sessions dels dos tallers s'anul·len in situ per falta d'assistents. Han participat 14 nois de mitja.
- 2 tallers de 3 sessions dins del Projecte Parcklife (Servei de Gestió de Conflictes d'Àmbit Social en l'Espai Urbà), amb dos grups de nois i noies relacionades amb bandes llatines i que s'ubiquen en espais públics de la ciutat. Han participat 19 joves de mitja (11 nois de mitja).
- Taller de 2 sessions dins del "Grup d'homes aturats" que realitza el Centre Serveis Socials del Raval Sud. Han participat 11 homes de mitja.
- Un taller de 4 sessions amb nois interns al Centre Penitenciari de Joves i que participen al Programa de Delictes Violents (DEVI). Han participat 12 nois de mitja.
- Taller d'una sessió al Centre Penitenciari "La Model", amb un grup d'homes interns i candidats a participar al SAH un cop complida la seva pena. Han participat 16 homes.
- Taller d'una sessió a l'Associació de veïns/es Clot-Camp de l'Arpa, organitzada pel PIAD de Sant Andreu. Han participat 9 persones (1 home).
- Taller d'una sessió a les Jornades de l'Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones celebrades al Centre de Serveis a les Associacions de Barcelona Torre Jussana amb entitats de Barcelona que van participar a les jornades. Han participat 20 persones (6 homes).
- Taller d'una sessió al Fòrum contra les violències masclistes, organitzat per la Plataforma unitària contra les violències de gènere i celebrat a l'Espai Francesca Bonnemaison. Han participat 12 joves (8 nois).
- 2 taller d'una sessió a les Jornades "Cooperem en la Diversitat" organitzades pel Servei de Promoció i Suport a la discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona i realitzades al Casal de Joves Palau Alòs. Han participat 80 joves (45 nois).

4.4. Accions d'aprofundiment

El Projecte Canviem-ho també és un projecte de projectes, és a dir, assessora i dona suport a tots aquells serveis (públics i privats), organitzacions o entitats que estiguin interessades en treballar amb els homes des d'una perspectiva de gènere amb l'objectiu d'implicar-los en l'equitat de gènere, o, simplement, per començar a fer una intervenció amb ells. Generalment aquesta col·laboració es concreta en el disseny d'un projecte d'intervenció amb un grup de treball de professionals específic, amb diferents accions formatives als professionals dels serveis o membres de les organitzacions i amb intervencions concretes amb la població diana (xerrades, tallers, grups d'homes, etc.).

La finalitat de la nostra intervenció amb els diferents agents socials és la de participar, impulsar i donar suport al disseny i la implementació de les diferents intervencions que es proposin des dels la xarxa de serveis, entitats o associacions. L'objectiu últim és que les accions que sorgeixin agafin cap cop un major grau d'autonomia, de manera que el Projecte Canviem-ho es pugui retirar paulatinament per a que els projectes puguin funcionar per si mateixos. Per tat, la intenció és que els projectes es quedin arrelats al territori, serveis, organització o entitat.

D'aquesta manera, durant el 2014 s'han continuat amb les diferents accions d'aprofundiment engegades durant el 2013, ampliant la col·laboració i el programa d'acció en moltes d'aquestes. A més, s'han iniciat els primers contactes amb agents socials interessats en poder realitzar un projecte d'aprofundiment que es desenvoluparà durant el 2015.

Cursos de formació

Abans de detallar totes les accions d'aprofundiment, és important donar un tractament diferenciat als cursos de formació que s'han realitzat en el context de les accions d'aprofundiment per tal de tenir una visió més global de la tasca realitzada pel Projecte Canviem-ho durant aquest any. Això, tot i que les formacions concretes es detallaran en cada acció d'aprofundiment, a continuació presentem un quadre resum de les formacions realitzades:

Formació	2014	2013	Diferència 2013-2014
Cursos de formació	7	5	+ 2 (40%)
Sessions de cursos de formació	10	6	+4 (66,67%)

Tal i com podem observar a la taula anterior, aquest any s'han realitzat 2 cursos de formació més que al 2013. És important destacar la continuació de les formacions lligades a la "Guia de recomanacions per la detecció de violència masclista amb homes" i l'inici de les formacions amb els CRAEs i Centres d'Acollida del Consorci de Serveis Socials de Barcelona com a segona fase de l'acció d'aprofundiment amb el Consorci (es detallarà en el punt concret). A més, com es pot observar a la taula següent, s'ha augmentat el nombre de professionals que han rebut una formació per part del Projecte Canviem-ho, així com el percentatge d'homes que han rebut aquesta formació.

Assistència (en usos) a tallers de prevenció	2014	%	2013	%
Unitats anuals	7		5	
Assistents totals (usos)	108		98	
Assistents homes (usos)	41	37,96%	28	28,57%

4.4.1 Projecte "Canviem-ho al PASSIR"

Durant el 2014, s'ha continuat amb el pla de treball establert i en l'acompliment dels diferents objectius del projecte "Canviem-ho al PASSIR" que porta en marxa des del 2009 en col·laboració amb l'Institut Català de Salut. A part de continuar amb les accions establertes al 2013 com el grup de pares de preparació al naixement i el grup de treball, aquest any s'han iniciat el treball per dissenyar una formació sobre l'abordatge de la salut sexual i reproductiva amb homes i s'ha començat a treballar en la creació d'un Manual Metodològic sobre els grups de pares. Concretament, les accions que s'han realitzat durant tot aquest any ha estat les següents:

Dades de funcionament: Realització de 3 reunions presencials de coordinació del projecte, valoració del mateix, disseny de la formació, preparació del grup de treball, etc., i 7 coordinacions telefòniques, a banda de les gestions realitzades a partir de trucades telefòniques puntuals i els correu electrònics.

Grup de pares de preparació al naixement: s'ha continuat amb aquests grups amb la realització de 5 grups de sis sessions i dos hores de duració, amb les seves respectives sessions informatives de dos hores (els mateixes que al 2013). A més, igual que al 2013, s'han fet 4 sessions grupals de seguiment amb grups anteriors. D'aquesta manera, s'han realitzat un total de 39 sessions. En concret, els grups que s'han realitzat son els següents:

- Grup de Pares ASSIR Muntanya A (CAP Sant Andreu). Van participar 21 homes a la sessió informativa i 14 homes d'assistència mitja al grup.
- Grup de Pares ASSIR Muntanya B (CAP Sant Andreu). Van participar 15 homes a la sessió informativa i 11 homes d'assistència mitja al grup.
- Grup de Pares ASSIR Dreta A (CAP Sagrera). Van participar 19 homes a la sessió informativa i 9 homes d'assistència mitja al grup.
- Grup de Pares ASSIR Esquerra (CAP Manso). Van participar 21 homes a la sessió informativa i 13 homes d'assistència mitja al grup.
- Grup de Pares ASSIR Dreta B (CAP Sagrera). Van participar 16 homes a la sessió informativa i 12 homes d'assistència mitja al grup.
- Seguiment Grupal ASSIR Dreta 2013A (CAP Sagrera). Van participar 6 homes.
- Seguiment Grupal ASSIR Esquerra 2013 B (CAP Manso). Van participar 5 homes.
- Seguiment Grupal ASSIR Dreta 2013B (CAP Sagrera). Van participar 10 homes.
- Seguiment Grupal ASSIR Muntanya 2014A (CAP Sant Andreu). Van participar 10 homes.

Assistència als grups de pares	2014	2013	Diferència 2013-2014
Assistents sessió informativa	86	78	+8
Assistència mitja al grup de pares	12	10	+2
Suma de les mitges del grup de pares	59	49	+10
Homes diferents al grup	110	96	+14
Assistència mitja als seguiments	8	4	+4
Homes diferents al seguiment	31	13	+18
Usos totals del servei	457	385	+72

D'aquesta manera, ha hagut una assistència mitja al grup de 12 homes (sumant les mitges: 59 homes) i una assistència mitja a les sessions informatives de 17 homes (en total 86 homes). La mitja d'assistència al seguiment grupal de 6 mesos ha estat de 8 homes, amb un total de 31 homes. D'aquesta manera, si tenim en compte els diferents homes que com a mínim han rebut una intervenció, s'ha intervingut amb 110 homes diferents al grup i 31 als seguiments, realitzant un total de 434 usos del servei. Com podem observar al quadre anterior, si comparem les dades d'assistència amb l'any 2013, s'ha augmentat l'assistència als grups de pares tenint en compte que s'han realitzat el mateix nombre de sessions.

Grup de treball: aquest any s'ha avançat amb el grup de treball per tal de seguir amb la tasca d'incorporar la perspectiva de les masculinitats a l'atenció realitzada des del PASSIR i complir l'objectiu inicial de millorar l'atenció dels homes al PASSIR i augmentar la participació dels homes

en la seva salut sexual i reproductiva i de les seves famílies. D'aquesta manera, s'han realitzat 3 grups de treball on s'ha fet una anàlisis de les fortaleses i les debilitats de l'atenció actual que s'ofereix als homes des del PASSIR i analitzar les oportunitat i amenaces que poden sorgir amb la introducció de la perspectiva de gènere en el treball que es realitza des del PASSIR, per tal de poder dissenyar una estratègia de treball consensuada. Amb això, es va poder seleccionar temes concrets a treballar per la creació d'una futura cartera de serveis dirigida als homes i es va decidir dissenyar una formació per tal d'aprofundir en les temàtiques.

Formació: una de les accions principals per aquest any era la realització d'una formació dirigida als i les professionals del PASSIR sobre els homes, la salut sexual i reproductiva i el seu abordatge des de l'ASSIR. De manera coordinada amb el grup de treball es va dissenyar la formació i es va programar per a realitzar-la a final d'any. Degut a un tema de pressupostos de l'ICS es va tenir que avançar uns mesos fet que va provocar disposar de poc temps per la seva difusió i el conseqüent baix nombre d'inscripcions. D'aquesta manera, des de la persona responsable del PASSIR Àmbit Barcelona, en coordinació amb nosaltres i la tècnica responsable de la Direcció de Dona, es va decidir aplaçar la formació per al primer trimestre del 2015.

Manual Metodològic: durant el 2014 s'ha establert un nou objectiu a mig termini que consisteix en la creació i publicació d'un Manual Metodològic sobre els grups de pares per tal de que totes les i els professionals dels ASSIRS de Barcelona (també Catalunya) puguin tenir les eines necessàries per poder replicar els grups de pares als seus centres d'atenció. Creiem que es important poder compartir l'experiència amb altres professionals de l'àmbit. Durant aquest any s'ha iniciat els treballs de planificació i disseny amb la intenció de poder publicar el Manual durant el primer semestre del 2015.

Difusió del projecte: aquest anys s'ha apostat per aconseguir el reconeixement dels grups de pares com a bona pràctica. D'aquesta manera, es va presentar la intervenció a la convocatòria de "Buenas prácticas del Ministerio de Salud" (Govern espanyol), en l'estratègia de salut reproductiva. La bona pràctica va ser acceptada i el reconeixement es farà oficial durant el 2015. D'igual manera, l'Ajuntament de Barcelona va seleccionar el Grup de Pares com a Bona Pràctica després de ser valorada pel departament de Planificació i Processos amb una valoració molt positiva (també amb punts a millorar que haurem d'anar incorporant paulatinament). També durant el 2015, es farà un acte oficial de reconeixement de la bona pràctica.

4.4.2. Circuit Barcelona Contra la Violència Vers les Dones

Durant el 2013, es va encetar un dels principals objectius de la *Comissió de treball sobre homes que exerceixen violència masclista* del Circuït Barcelona: la realització de la **Guia de recomanacions per a la detecció de violència masclista en homes**"[4]. Amb la publicació de la guia

[4] Consultable a: www.bcn.cat/canviem-ho

es va finalitzar un procés iniciat durant el 2010 que tenia com a objectiu millorar l'atenció als homes en la prevenció i detecció de la violència masclista i per aconseguir uns protocols de coordinació i unes guies d'actuació comuns en tots els àmbits i serveis.

Durant aquest any 2014, la *Comissió de treball sobre homes que exerceixen violència masclista* ha estat inactiva i tots els esforços s'han destinat a la presentació de la Guia de Recomanacions, la seva difusió entre els i les professionals de Barcelona i la resta de Catalunya i Espanya i la realització de formacions per facilitar la seva utilització en els serveis de la xarxa pública.

Concretament, durant aquest any s'han realitzat les següents accions:

- Traducció de la Guia de recomanacions al castellà.
- Publicació de la Guia al castellà i distribució de la mateixa entre els professionals de l'Ajuntament de Barcelona i agents socials clau de la resta de Catalunya i Espanya.
- Presentació Oficial de la "Guia de Recomanacions per la detecció de la violència masclista en homes" al Centre Cívic Urgell amb la participació de la Regidora de Dona i Drets Civils. A l'acte va assistir 45 persones.
- Realització de 3 formacions sobre la guia amb una duració total de 16 hores formatives i l'assistència de 40 professionals. Los formacions realitzades son les següents:
    - Formació sobre la "Guia de recomanacions per la detecció de la violència masclista amb homes" al Circuit d'Horta amb una duració de 3h. Assisteixen 12 persones (3 homes)
    - Formació sobre la "Guia de recomanacions per la detecció de la violència masclista amb homes" al Circuit de l'Eixample i de Sant Gervasi (es van unir els dos circuits) amb una duració de 3h. Assisteixen 20 persones (2 Homes)
    - Formació al Punt de Trobada BCN3 sobre "Detecció i Abordatge de la violència masclista amb homes" amb una duració de 10h. Assisteixen 8 persones (1 home)
    - Diferents coordinacions amb professionals de la comissió de treball per temes concrets.

4.4.3. Projecte de Prevenció de violència masclista als CRAE i CA

Durant el 2013 i 2014 s'ha repès la col·laboració amb el Servei d'Infància i Dones del Consorci de Serveis Socials de Barcelona després de la prova pilot realitzada al CRAE Pisos Maragall durant el 2011. Així és va poder dissenyar un projecte molt ambiciós relacionat amb la "Prevenció de la violència masclista als CRAEs i Centres d'Acollida" que gestiona el Consorci amb els següents objectius:

- Analitzar la situació dels diferents centres en relació a les actituds, creences i comportaments sexistes i violència masclista per part dels joves tutelats en centres de la ciutat de Barcelona.

- Copsar la perspectiva de la direcció i dels equips educatius dels centres entorn a la detecció, prevenció i intervenció de violència masclista així com actituds, creences i comportaments sexistes al seu centre (tant dels nois com de l'equip tècnic i educatiu).
- Formar als equips professionals amb eines que els permetin identificar i abordar actituds sexistes, tant dins del mateix equip professional, com pel que fa als adolescents tutelats.
- Assentar les bases per un possible treball posterior centrat en els propis nois, així com també per l'establiment de protocols de derivació al SAH en casos de detecció de violència masclista per part dels joves del centre.

Per assolir aquests objectius, el projecte dissenyat consta de dues grans fases. En la primera, iniciada durant el 2013, consta d'una prospecció de la situació als centres basada en l'opinió i l'experiència de les direccions i dels equips educatius sobre la prevenció, detecció i intervenció d'actituds abusives i/o violentes dels joves tutelat que responen a patrons masclistes. Aquesta anàlisi ens ha permès una base solida per elaborar la proposta formativa en els Centres d'Acollida (CA) i Centres Residencials d'Acció Educativa que gestionen el CSSBCB, partint d'un coneixement més acurat de les necessitats, expectatives, realitats, etc. que tenen els i les professionals que treballen en aquests centres.

En una segona fase, que s'ha desenvolupat durant el 2014 i que tindrà la seva continuïtat al 2015, s'ha dissenyat un programa a mig termini de formació continuada a l'equip educatiu centrat en la prevenció i la detecció de la violència masclista amb els nois dels centres i entre els membres dels equips educatius. Després de la formació continuada als centres, es farà una avaluació del projecte i del seu impacte als centres per poder decidir sobre la seva continuïtat, aprofundiment, canvis, etc. del mateix, i per també, valorar la possibilitat d'abordar la intervenció directe (preventiva i terapèutica si s'escau) amb els mateixos joves.

D'aquesta manera, concretant les accions realitzades durant l'any 2014, detallem les següents:

- Finalització del procés d'entrevistes amb les direccions dels centres que participen i recollida de dades per la prospecció amb els equips educatius. Finalment, dels 6 centres que gestiona el Consorci han participat 5 (el que falta es va desestimar per part del Consorci).
- Anàlisi de les dades recollides dels diferents equips educatius a partir del qüestionari anònim passat prèviament per via telemàtica.
- Creació del "Informe final de la prospecció amb els equips educatius"
- Disseny de la formació dirigida als equips educatius de cada centre a partir dels resultats obtinguts de les entrevistes amb les direccions dels centres i els qüestionaris dels equips educatius.
- Presentació del "Informe final de la prospecció amb els equips educatius" i de la proposta formativa a la direcció de tots els centres participants.
- Implementació del programa formatiu amb els diferents equips educatius del centres. S'han realitzat 4 formacions en 3 dels 6 centres participants (un dels centres es va fer en dos grups diferents). Es detallen a continuació:

- Formació al Centre d'Acollida CODA (Grup 1) de 4 hores de duració i una assistència de 8 professionals (4 homes).
- Formació al Centre d'Acollida CODA(Grup 2) de 4 hores de duració i una assistència de 7 professionals (3 homes).
- Formació al Centre d'Acollida Mas Pins de 4 hores de duració i una assistència mitja de 16 persones (11 homes de mitja).
- Formació al CRAE Pis Maragall de 4 hores de duració i una assistència de 8 professionals (4 homes).

A més, durant tot l'any s'han realitzat 3 coordinacions presencials amb les tècniques responsables del Servei d'infància i dones del CSSBCN, a banda de diferents trucades i correus electrònics per temes puntuals.

Per tant, de cara al 2015 creiem important finalitzar el procés formatiu amb els equips educatius dels centres i valorar les possibilitats de continuació del projecte amb la creació d'un grup de treball amb professionals referents de cada centre i valorar la possibilitat d'obrir el projecte a altres centres gestionats pel Consorci. A més, creiem important poder lligar aquest projecte amb la recent implementació del SAH joves i la creació del Recurs Pedagògic de Masculinitat(s) (explicat a continuació).

4.4.4. Recurs pedagògic: "Masculinitat(s)" [5]

Durant el 2014 ha finalitzat un procés molt ambiciós - iniciat a final del 2013 - que consisteix en la creació, en col·laboració amb el CIRD, d'un recurs pedagògic on-line sobre masculinitats dirigit a la capacitació de professionals per treballar la masculinitat i l'equitat de gènere específicament amb homes, en els seus diferents cicles vitals. Des del SAH s'ha vist aquesta col·laboració com una oportunitat de poder transmetre l'experiència de treball grupal amb homes (de tots els cicles vitals) en relació a temes relacionats amb la masculinitat, l'equitat i la violència masclista. D'aquesta manera, poden ser els propis professionals que treballen amb homes els que comencin a treballar aquests temes i siguin proactius.

El recurs ha estat coordinat per tècniques de la Direcció del Programa Dona i part de l'equip tècnic del CIRD i del Projecte Canviem-ho. Els continguts han estat elaborats pel Projecte Canviem-ho, amb la participació de l'Associació Candela per a la Investigació i l'Acció comunitària en dos dels blocs temàtics.

Així, el recurs esta dividit en 5 blocs temàtics amb un marc teòric i unes activitats específiques per cada bloc en format fitxa per facilitar la seva utilització. A banda d'això, hi ha una part

[5] Per consultar el recurs, es pot sol·licitar l'accés a: http://dona.bcn.cat/recursospedagogics/ca/index.php

introductòria on s'explica les característiques del recurs, el seu funcionament i aspectes metodològics concrets per treballar amb homes. A més, la creació del recurs ens ha facilitat l'oportunitat de poder realitzar dos materials audiovisuals del Servei amb el testimoni de dos homes del SAH terapèutic que han finalitzat el procés i un testimoni d'un pare que ha passat per un grup de pares. Els 5 blocs temàtics són els següents:

- Els homes, el gènere i la construcció de la masculinitat
- La cura d'un mateix: homes, gènere i salut
- Relacions afectives, amor romàntic i sexualitat
- La cura de les altres persones: coresponsabilitat i paternitat.
- L'aprenentatge de la violència: poder i patriarcat

El procés d'elaboració del recurs ha estat un treball en equip i en coordinació directe amb l'equip tècnic del CIRD i les persones responsables de la Direcció del Programa de Dona. És per aquest motiu que durant tot el procés s'han realitzat 5 reunions presencials amb el CIRD i 15 coordinacions telefòniques per planificar, dissenyar, estructurar, crear continguts, fer revisions, etc., a banda de correus i/o trucades per tractar temes puntuals. A més, per tal de coordinar els dos blocs temàtics encarregats a l'Associació Candela, s'ha hagut de realitzar 5 reunions presencials (1 per tancar el procés) i 2 coordinacions telefòniques, a banda de correus i/o trucades per tractar temes puntuals. Cal remarcar que aquest ha estat el primer recurs pedagògic del CIRD que és íntegrament virtual, amb el repte que tot això ha suposat.

A finals de 2014 es va poder presentar públicament el recurs, en una sessió de 2 hores al Centre Cívic Navas i van assistir 80 persones, de les qual 20 eren homes.

Un cop realitzada la presentació del recurs, es va iniciar el procés de difusió de la mateixa oferint als diferents agents socials interessats presentacions específiques als seus serveis i/o espais per tal de facilitar l'accés al recurs i acompanyar als i les professionals en la seva implementació. Així, un dels reptes de cara al 2015 serà augmentar i millorar la difusió del recurs pedagògic i la realització de presentacions específiques. Amb només un mes i mig de funcionament, al 2014 han arribat 14 demandes d'accés al recurs, una d'elles des de les Illes Balears i una altra des de Xile.

4.4.5. El Projecte Canviem-ho als Serveis Penitenciaris

Durant aquest 2014, s'ha iniciat una acció d'aprofundiment amb la Direcció General de Serveis Penitenciaris de la Generalitat de Catalunya arrel de la seva participació a la *Comissió de treball sobre homes que exerceixen violència masclista* del Circuit Barcelona, i la detecció de la necessitat per part del SAH-Terapèutic d'iniciar contactes amb serveis penitenciaris per tal de millorar la derivació dels homes que estan complint condemnes per delictes relacionats amb la violència masclista.

D'aquesta manera, en un treball conjunt entre el SAH terapèutic i el SAH prevenció, s'ha realitzat una proposta de col·laboració entre el SAH i els Serveis Penitenciaris. Aquesta proposta consisteix en la possibilitat de poder fer sessions als diferents centres penitenciaris amb homes interns a partir d'un treball de sensibilització i motivació.

Paral·lelament es decideix, per tal de fer una bona implementació de la proposta de col·laboració, presentar la proposta als i les professionals del Centres Penitenciaris per tal de que coneguin la proposta i puguin preparar les diferents sessions amb els homes interns. Així, les primeres accions que s'han realitzat en aquesta línia són les següents:

- Presentació del SAH i la proposta de col·laboració en una sessió de treball amb la Direcció General de Serveis Penitenciaris on van participar els caps de programa de treball social i els caps d'equips especialitzats de violència.
- Proposta de curs formatiu sobre "Prevenció, detecció i abordatge de la violència masclista amb homes condemnats per delictes violents" al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEFJE).
- Presentacions del SAH i de la proposta de treball als diferents Centres Penitenciaris de la ciutat de Barcelona. En concret s'ha realitzat als següents centres:
    - Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona "La Model"
    - Centre Penitenciari de Dones de Barcelona
    - Equip de Serveis Socials d'Execució Penal
- Realització del primer taller amb 16 homes interns del Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona.
- Per tal de fer el seguiment de l'acció d'aprofundiment, s'ha realitzat 1 reunió presencial i 1 coordinació telefònica amb les professional de la Direcció General de Serveis Penitenciaris encarregades del seguiment del projecte, a més de diferents correus electrònics i trucades per temes puntuals.

El procés per la implementació de l'acció d'aprofundiment està costant més del que estava previst degut a motius aliens al SAH. És per això que durant el 2015 es continuarà amb la presentació del projecte de col·laboració als i les diferents professionals dels centres penitenciaris a partir de la realització de la formació al CEFJE proposta durant el 2014. A més, començaran a realitzar els tallers amb els homes interns d'una manera més sistemàtica i periòdica del que s'ha realitzat fins ara.

4.5. Difusió del projecte

Durant el 2014 s'ha continuat amb la tasca de difusió del projecte per tal de consolidar-lo i fer-lo visible entre les xarxes de professionals i serveis de la ciutat de Barcelona, així com entre el teixit associatiu i la ciutadania en general, intentant incidir sobretot en la població masculina. El resultat de la difusió ha estat la realització o programació de diferents xerrades, tallers o projectes específics.

L'estratègia de difusió durant el 2014 s'ha desenvolupat per quatre vies diferents: la primera és la pàgina web; la segona a partir de les presentacions que es realitzen sovint vinculades al Circuit de Barcelona contra la violència masclista o la participació en grups de treball sobre la temàtica; la tercera via està relacionada amb la difusió que podem fer a cada acció que realitzem (xerrada, taller, etc.); la quarta és la distribució dels tríptics del projecte. Les accions de difusió realitzades aquest any han estat les següents:

Presentacions del Canviem-ho

Aquest any s'han realitzat 8 presentacions dels servei, les mateixes que l'any anterior, en diferents serveis, entitats, associacions o professionals. D'aquestes 8 presentacions, 7 han estat presentacions conjuntes del SAH terapèutic i del SAH prevenció. Concretament, el projecte Canviem-ho s'ha presentat el Canviem-ho son els següents:

- Circuit Barcelona Contra la Violència vers les dones de Nou Barris.
- CAP d'Horta
- Delegació del Govern per a la Violència de Gènere a Catalunya
- Associació Catalana de Municipis
- Seminari amb els responsables de Serveis Penitenciaris
- Direcció General de Serveis Penitenciaris (Seminari amb caps i responsables)
- Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona "La Model"
- Centre Penitenciari de Dones de Barcelona
- Serveis Socials d'Execució Penal

Presència en Jornades

Durant aquest any s'ha assistit a diferents actes sobre la temàtica del projecte que s'han realitzat a la ciutat i fora de la mateixa per tal de conèixer diferents professionals, serveis, entitats, experiències i poder realitzar una tasca de difusió del projecte en fòrums especialitzats. Concretament, s'ha assistit als següents actes:

- Jornades de Treball de l'Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència, organitzades per la Direcció del Programa Dona de l'Ajuntament de Barcelona.
- 1r Congrés Europeu sobre l'avaluació dels programes per a agressors de violència de gènere, organitzat pel "Projecto Dafne III: IMPACT – Avaluació de los Programes Europeus para Agressores de Violència de Genero" de la Comissió Europea.
- Jornada "La violència en parelles joves. Anàlisi de la problemàtica i experiències d'intervenció", organitzada per l'Ajuntament de Terrassa.
- Presentació del document "Intervenció amb adolescents que viuen, o que exerceixen, relacions afectives-sexuals abusives o altres manifestacions de la violència masclista des dels Serveis Socials públics de la ciutat de Barcelona que proporcionen una atenció ambulatòria de tractament en situacions de violència masclista", organitzades per la Direcció del Programa de Dona de l'Ajuntament de Barcelona

Presència als mitjans de comunicació

A part de la presència del Canviem-ho a Internet en diferents webs, blocs i revistes digitals especialistes en la temàtica, durant aquest any 2014 ha tingut un impacte mediàtic baix i semblant al 2013. Va tenir visibilitat en una noticia publicada al diari Público que parlaven sobre els homes que lluiten contra la violència masclista. Citen el Projecte Canviem-ho com a exemple de polítiques per a promoure la igualtat de gènere entre els homes. A més, coincidint amb la campanya de difusió de l'Ajuntament de Barcelona sobre l'atenció a la violència masclista amb els adolescents, tant en el diari La Vanguardia com al 20 Minuts, es fa un comentari explícit sobre el recurs pedagògic de "Masculinitat(s)", tot i que no es fa cap esment directe al Projecte Canviem-ho.

La web del Canviem-ho (www.bcn.cat/Canviem-ho)

Durant aquest any 2014 la web s'ha anat actualitzant periòdicament pel que respecte els seus continguts, l'agenda, les notícies, els grups de treball, els recursos penjats, etc. A més, s'ha realitzat un procés de sistematització per a realitzar les actualitzacions de la web de manera periòdica i eficient. Alhora, a un nivell d'organització interna de l'equip, s'ha creat un nou sistema de categorització i comunicació entre el tècnic que crea els continguts i la tècnica que els penja. Per últim, s'ha iniciat un procés de renovació de la mateixa web, incorporant i transformant pestanyes, baners i adequant en general l'estructura amb la necessitat de ser més clars i eficients amb el missatge. Aquesta reestructuració estarà completada durant el primer semestre del 2015.

A nivell quantitatiu, aquest any no podem tenir les dades comparades respecte a anys anteriors donat que l'Ajuntament de Barcelona ha canviat la plataforma per comptabilitzar les dades passant de la plataforma Ebrencs a Googol Analítics.

Malgrat l'inconvenient, creiem que el canvi és positiu donat que l'anterior plataforma no era del tot acurada a l'hora de fer els càlculs de visites donat que no utilitzava filtres adequats i es comptabilitzaven visites que no era reals (dificultant la valoració exacte de l'impacte del web). A continuació resumim les dades principals de la web:

DADES	2014
Visites[6]	2.983
Visitants únics[7]	2.696
Pàgines visualitzades	6.554
% Taxa de rebots	56,38%
Visites mòbils i tabalets	461

[6] Una visita es una sèrie d'accions que comencen quan un visitant visualitza la seva primera pàgina des del servidor i acaba quan el visitant deixa el lloc.
[7] La direcció IP, nom del domini o cookie del visitant es comptabilitza una visita per visitant.

5. CONCLUSIONS

5.1. SAH Terapèutic

Dins el marc del SAH terapèutic cal destacar l'augment general significatiu de totes les dades d'atenció registrades, que fan referència tant al volum total de persones (homes i parelles o ex-parelles) ateses, com al nombre de visites realitzades en les diferents fases d'atenció, tal com s'ha descrit en anteriors apartats. Amb aquest increment de l'activitat es consolida el projecte d'intervenció terapèutica amb els homes que exerceixen violència masclista a la ciutat de Barcelona com un servei cada cop més conegut per la resta de dispositius de la xarxa pública i, per tant, més accessible pels homes que presenten aquesta problemàtica.

Entre els motius principals d'aquest increment, es valoren com a claus els següents: la campanya de difusió feta arrel del canvi de local del servei cap a un nou espai de titularitat municipa,l al maig del 2014. També destaquem la consolidació en la col·laboració amb el Cos de Mossos d'Esquadra en la inclusió del tríptic del servei dins les pertinències dels homes denunciats per delictes de violència masclista, que ha motivat un increment substancial en el numero d'homes que contacten amb el nostre servei, així com els cassos provinents dels diferents CAP de SALUT i CSS de la ciutat, com els més destacats. També es valora com a positiva la consolidació de la col·laboració amb institucions penitenciaries per la derivació d'homes que presenten la problemàtica de la violència masclista, que es tradueix en un augment de derivacions i una major fluïdesa en la coordinació entre els professionals dels centres penitenciaris i els tècnics del SAH.

Així mateix, a nivell de gestió de la informació, s'han ajustat a les necessitats de registre sistemàtic dels indicadors mensuals i els indicadors necessaris per donar resposta als diferents informes i memòries, afegint el registre d'usos totals de servei, definit com el numero total d'accions realitzades al servei al llarg del mes (atencions presencials individuals i grupals concretes, telefònica....)

Finalment, s'han consolidat les següent millores:

1.- Pel que fa als **grups de tractament** del SAH terapèutic, s'ha consolidat amb resultats positius el registre d'assistència i valoració dels objectius assolits de manera individualitzada de cada sessió, que garanteix una major qualitat en la intervenció terapèutica i ofereix una valoració per part dels usuaris de l'atenció rebuda. També s'han consolidat els canvis proposats en la metodologia d'intervenció grupal, les temàtiques exigides i els objectius de les sessions.

2.- En quan a la intervenció amb els **homes com a pares** d'infants atesos al dispositiu municipal d'atenció a la violència masclista, els resultats ens permeten inferir que està sent eficaç el procés d'exploració dels pares dels infants atesos al SARA, no només per l'objectiu principal pel qual es va proposar aquesta intervenció, que era conèixer quin tipus de relació patern-filial està vivint el

menor, sinó que a més s'aconsegueix que els pares es vinculin al SAH per realitzar un programa d'intervenció sobre parentalitat i violència. De tot plegat dels primers mesos de funcionament d'aquest programa es valora positivament la proposta de crear parelles professionals estables (SARA –SAH) per facilitar el contacte i la concertació d'entrevistes amb els pares, alhora i a la vista de les dificultats que genera també es troba escaient que el primer contacte amb el pare el faci sempre el SAH.

3.- En quan a la intervenció amb els **nois adolescents**: al juny del 2014 s'inicia el SAH-Joves, i en aquest temps es comença la Fase I de la campanya de difusió del SAH adolescents, impulsada per la Direcció del Programa de Dona. Aquesta campanya dirigida específicament a aquesta població s'ha realitzat conjuntament amb el SARA per tal d'oferir una mateixa imatge visual per l'atenció a adolescents, ja siguin víctimes o agressors. Està formada per la producció i distribució de díptics i pòsters, adreçats a aquells espais on es troben els adolescents i joves.

En aquesta línia, cal destacar que el SAH ha participat en aquesta campanya en:

- Suport en la creació de la imatge visual del la campanya i dels missatges clau perquè els adolescents s'identifiquin.
- Creació del contingut del díptic del servei, així com el pòster relacionat.
- Revisió del contingut de la web específica del servei.

En paral·lel, s'ha preparat una presentació amb suport audiovisual per explicar el servei als diferents serveis assistencials i educatius de la ciutat de Barcelona. Aquest està pensat tant per presentar-lo als professionals com als propis adolescents i joves.

A més, durant aquest període s'ha realitzat una primera reunió de coordinació amb el Servei de gestió de conflicte d'àmbit social en l'espai urbà amb l'objectiu de trobar la manera de col·laborar entre els serveis per millorar la detecció i la derivació dels nois que exerceixen violència. En aquesta es va acordar que els tècnics del SAH joves conjuntament amb els del Canviem-ho realitzarien uns tallers de prevenció de la violència i facilitarien la creació d'un primer vincle entre el servei i els adolescents relacionats amb bandes.

4.- Pel que fa a la **recerca sobre l'eficàcia dels tractaments** es valora com a molt positiu el fet d'haver executat la tercera fase ja planificada augmentant el nombre de pre-test, de seguiments de post 1 i post 12, i de grup control. També s'ha ampliat el nombre d'hores destinades a la realització del contacte, registre i realització dels seguiments dels usuaris i els seus qüestionaris d'avaluació, degut a que s'han acumulat les altes terapèutiques, i els seguiments dels anys recents.

Una altra de les causes que valorem que ha millorat la eficàcia de la execució de la recerca és la integració d'un tècnic de suport a la recerca al servei, que ha agilitzat l'intercanvi d'informació entre el SAH i la Universitat. La creació de la base de dades de la UB també ha permès que algunes informacions es comparteixen, com en el cas dels informes anuals on s'han pogut consultar les dades per obtenir indicadors d'evolució i millora dels usuaris i on l'equip del SAH es pot beneficiar de conèixer elements de millora per la intervenció. Igualment, aquestes dades de la recerca

també han permès conèixer i fer un anàlisi exhaustiu que s`ha reflectit en els canvis actuals en el sistema de registre del servei (dinàmiques, control d'assistència, durada i nombre de integrants del grup, canvi de terapeutes, continguts de les sessions, etc.)

En el tema d'avaluació, s'ha evitat qualsevol tipus de mancances en l'administració de qüestionaris pre o post, tals com l'omissió de resposta en els ítems, i també s'ha procurat vigilància a la falta d'aplicació de tests indicant la respectiva avaluació dintre de la data especificada o ampliar el límit en casos especials o d'incidències, amb resultats clarament positius.

5.2. SAH-Prevenció: Projecte Canviem-ho

La tasca realitzada des del projecte durant aquest any, mirada des del punt de vista quantitatiu, és evidentment positiva. L'augment de les demandes i les accions realitzades, tant les de sensibilització com les d'aprofundiment, denota un clar desenvolupament del projecte el qual va tenint un impacte cada cop major a la població general i en les i els professionals de la ciutat de Barcelona.

A més, aquest any hi ha un clar augment de les persones que han participat en les activitats dinamitzades pel Canviem-ho, especialment l'increment de la participació dels homes en les diferents accions que s'han realitzat que, a la fi, és la població diana del projecte.

Posant el focus en una valoració qualitativa, veiem com la tasca realitzada té una bona rebuda: tant a les accions de sensibilització com a les d'aprofundiment hi ha una clara demanda al voltant dels temes que tracta el Projecte Canviem-ho i tant per els i les usuàries com per els i les professionals son rebuts amb interès i satisfacció.

En referència a les accions d'aprofundiment, és important haver donat continuïtat a totes les accions iniciades durant el 2013 i desenvolupar-les tal i com estava preestablert. A més, és important el fet que s'hagin realitzat els primers contactes per desenvolupar futures accions d'aprofundiment durant l'any 2015. En concret, l'acció amb el PASSIR continua avançant en el treball d'incorporar la perspectiva de gènere en l'atenció a la salut sexual i reproductiva i en la consolidació dels grups de pares com a espai grupal que s'ofereix des del PASSIR. Malgrat tot, es fa imprescindible millorar la captació que fan les llevadores dels homes candidats al grup de pares.

Un altre aspecte positiu és haver desenvolupat les accions proposades amb el Servei d'Infància i Dones del Consorci de Serveis Socials de Barcelona en els CRAEs i Centres d'Acollida que gestionen. Tot i les dificultats de coordinació i comunicació amb els centres, s'ha pogut realitzar la prospecció amb una mostra adequada i iniciar el procés de formació amb els equips educatius dels centres participants..

Sobre els dos projectes d'aprofundiment que han implicat un material de consulta, el recurs "Masculinitat(s)" i la "Guia per a la detecció de la violència masclista", cal destacar la bona rebuda i l'interès del públic en general. Molts professionals de l'àmbit s'han posat en contacte amb el servei per fer-nos arribar el seu feed-back positiu.

Pel que fa a la difusió del Projecte Canviem-ho, tot i que al 2014 ha millorat i , com a conseqüència, han augmentat les demandes rebudes, caldria desenvolupar estratègies concretes que vagin més enllà de la presentació del servei o la distribució de tríptics.

Entre les dificultats que es troba el Projecte Canviem-ho, s'observa que el discurs de gènere - moltes vegades políticament correcte - està estès per part de la població, però no integrat. És a dir, que moltes persones coneixen el discurs, però no hi ha una congruència amb la resta d'àmbits i dimensions de la seva vida. Per això, tot i que les accions de sensibilització son valuoses en si mateixes, per trencar aquesta dinàmica de superficialitat és necessari plantejar treballs d'aprofundiment lligats als de sensibilització.

En relació al web del www.bcn.cat/canviem-ho es valora com a positiu l'augment del nombre de visites i de demandes o consultes que arriben per aquesta via. Per seguir millorant la qualitat del web aquest any s'ha establert que cada setmana s'actualitzen dues noticies. Aquesta mesura permet tenir un moviment constant i usuaris que puguin seguir-nos. Per últim, el procés de renovació de la web previst per a 2015 ajudarà a incrementar les visites i transmetre els continguts amb més claredat.